SILICIUM, s.r.o.

Ťažba štrkopieskov na ložisku Panické Dravce

Zámer podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov činností na životné prostredie v znení neskorších predpisov

december 2014

strana

OBSAH

Úvod 4

I. Základné údaje o navrhovateľovi 5

1. Názov 5
2. Identifikačné číslo 5
3. Sídlo 5
4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa 5
5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby 5

II. Základné údaje o zámere 5

1. Názov 5
2. Účel 5
3. Užívateľ 6
4. Charakter činnosti 6
5. Umiestnenie navrhovanej činnosti 6
6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti 6
7. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti 7
8. Stručný opis technického a technologického riešenia 7
9. Zdôvodnenie potreby činnosti v danej lokalite 10
10. Celkové náklady 10
11. Dotknutá obec 10
12. Dotknutý samosprávny kraj 10
13. Dotknuté orgány 10
14. Povoľujúci orgán 11
15. Rezortný orgán 11
16. Rezortný orgán 11
17. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov 11
18. Vyjadrenie o vplyvoch zámeru presahujúcich štátne hranice 11

III. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia 11

1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území 11
2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria 21
3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia 23
4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia 27

IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie 29

1. Požiadavky na vstupy 30
2. Údaje o výstupoch 32
3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie 34
4. Hodnotenie zdravotných rizík 44
5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia 44

6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia 47
7. Predpokladaný vplyv presahujúci štátne hranice 49
8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia 49
9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou činnosti 55
10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie 55
11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa činnosť nerealizovala 57
12. Posúdenie súladu činnosti s územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi 57
13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov 58

V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu 59

1.Tvorba súboru kritérií a určenie dôležitosti pre výber optimálneho variantu 59
2.Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty 60
3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu 61

VI . Mapová a iná obrazová dokumentácia 62

VII. Doplňujúce informácie k zámeru 62

VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru 63

IX. Potvrdenie správnosti údajov 63

Úvod .

Navrhovateľ SILICIUM, s.r.o.., predkladá podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov činností na životné prostredie a zmene a doplnení niektorých zákonov **Zámer o hodnotení vplyvov činností na životné prostredie pre navrhovanú činnosť:**

Ťažba štrkopieskov na ložisku Panické Dravce .

Predkladaný zámer posudzuje ťažbu štrkopieskov , ktorú bude vykonávať organizácia SILICIUM, s.r.o.na ložisku Panické Dravce, pričom v blízkosti prebieha ťažobná činnosť organizácie Novoreal – LC, s.r.o., ktorej výsledkom bude vytvorenie podmienok pre zriadenie sústavy nádrží, kde bude možné vykonávať extenzívny chov rýb na športové rybárstvo . Úpravou týchto štrkovísk po ukončení ťažby štrkopieskov v k.ú. Panické Dravce sa vytvoria štyri jazerá , prispôsobené na extenzívny chov rýb a pre činnosť rekreačného športového rybárstva .

Predložený zámer je predložený bez variantného riešenia na základe žiadosti organizácie SILICIUM, s.r.o. o upustenie od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti podľa §22 ods. 7 zákona č. 24/2006 o posudzovaní vplyvov činností na životné prostredie a zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorú schválil Okresný úrad Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie v stanovisku č. OU-LC-OSZP-2014/011028-1 zo dňa 29.12.2014.

I. Základné údaje o navrhovateľovi

1. Názov

SILICIUM, s.r.o.

2. Identifikačné číslo

47 531 240

3. Sídlo

Hviezdoslavova 31, 984 01 Lučenec

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

MVDr. Atila Bokor
Hviezdoslavova 1723/31, 984 01 Lučenec
0905/535 850

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie

MVDr. Atila Bokor
Hviezdoslavova 1723/31, 984 01 Lučenec
0905/535 850

II. Základné údaje o navrhovanej činnosti

1. Názov

Ťažba štrkopieskov na ložisku Panické Dravce .

2. Účel

Účelom je ťažba štrkopieskov za účelom ich využitia v stavebnom priemysle ako suroviny na výrobu betónov .

3. Užívateľ

SILICIUM, s.r.o., Lučenec

4. Charakter navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť - ťažba štrkopieskov je činnost vykonávaná banským spôsobom. Vykonává sa za pomoci ťažobných strojov- hydraulického bágra s podkopovou príp. lanovou lyžicou, ktorým sa ťažia štrkopiesky . Tieto sa potom expedujú buď priamo k spotrebiteľovi alebo sa upravujú na triediacej linke . Po vytriedení vznikajú jednotlivé frakcie na expedíciu.

Navrhovaná činnosť v zmysle zákona NR SR č. 24/2006 Z. z., v znení zákona č. 287/2009 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podlieha posudzovaniu podľa prílohy č. 8, kategória č. 1 – Ťažobný priemysel
- položka č.11– Lomy a povrchová ťažba a úprava kameňa, ťažba štrkopiesku a piesku .

Predkladaný zámer posudzuje ťažbu štrkopieskov na ložisku Panické Dravce, pričom v blízkosti prebieha iná ťažobná činnosť, ktorej výsledkom bude vytvorenie podmienok pre zriadenie sústavy nádrží, kde bude možné vykonávať extenzívny chov rýb na športové rybárstvo . Úpravou štrkovísk po ukončení ťažby štrkopieskov v k.ú. Panické Dravce sa vytvoria štyri jazerá , prispôsobené na extenzívny chov rýb a pre činnosť rekreačného športového rybárstva .

5. Umiestnenie navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť - ťažba štrkopieskov sa nachádza :
Kraj : Banskobystrický
Okres : Lučenec
Obec : Panické Dravce
K.ú. : Panické Dravce

Parcela č.	**Výmera parcely(m^2)**	**Druh pozemku**	**Príslušnosť k ZÚO**
914/5	9 591	Trvalé trávne porasty	Mimo zast. územia
914/6	7 185	Trvalé trávne porasty	Mimo zast. územia
917/12	12 539	Orná pôda	Mimo zast. územia
458/9	10 243	Trvalé trávne porasty	Mimo zast. územi
Spolu	39 558		

6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti

Situácia umiestnenia činnosti je v prílohe č.1

7. Termín začatia a skončenia prevádzky navrhovanej činnosti

Predpokladaný začiatok činnosti: Po ukončení ťažobnej činnosti organizácie Novoreal –LC, s.r.o.

Predpokladaný termín ukončenia činnosti: do vyťaženia zásob na daných parcelách .

8. Stručný opis technického a technologického riešenia

Ťažba štrkopieskov bude realizovaná na pozemkoch **parcelné číslo C - KN 914/5, 914/6, 917/12 a parcele E – KN č. 458/9** , k. ú. Panické Dravce .

Účelom ťažobnej činnosti štrkopieskov je vydobytie štrkopieskov, ktoré sú na tomto ložisku a ktoré sú vhodné pre výrobu betónových zmesí v betonárňach pre použitie v stavebnej činnosti. Štrkopiesky nachádzajúce v tejto lokalite majú priemernú mocnosť cca 4,2 m a po roztriedení majú dobrú kvalitu pre použitie v stavebníctve.

V súčasnosti sa na ložisku Panické Dravce vykonáva ťažobná činnosť, ktorá bola povolená Obvodným banským úradom Banská Bystrica č. j. 126-494/2014 zo dňa 6.2.2014 . Účelom tejto ťažobnej činnosti štrkopieskov je vytvorenie podmienok pre zriadenie sústavy nádrží, kde bude možné vykonávať extenzívny chov rýb na športové rybárstvo . Úpravou štrkovísk po ukončení ťažby štrkopieskov v k.ú. Panické Dravce sa vytvoria štyri jazerá , prispôsobené na extenzívny chov rýb a pre činnosť rekreačného športového rybárstva .

Použitá dobývacia metóda , spôsob rozpojovania hornín a spôsob vedenia dobývacích prác , ich členenie , časová a vecná nadväznosť.

Ťažobná činnosť sa bude realizovať hydraulickými rýpadlami s podkopovou lyžicou s čo najdlhším dosahom . Ťažba na parcele C-KN č. 914/5 a parcele 917/12, t.z. v geologickom bloku I. a III. , sa bude vykonávať systémom ťažby po jednotlivých kazetách . V bloku č. II a IV, pretože je menší , sa bude ťažba vykonávať iba v jednej kazete .

Dobývacia metóda bude strojná s ťažbou priamo zo steny – in situ .

Spôsob vedenia dobývacích prác závisí od geologických, hydrogeologických podmienok, ako aj od technických parametrov ťažobnej techniky.

Na odňatej ploche sa vykoná skrývka humusového horizontu priebežne v potrebnom rozsahu resp. v dostatočnom predstihu pred vlastnou skrývkou.

Na ploche sa vykonajú skrývkové práce humusového horizontu , a to zhrnutím humusového horizontu v potrebnom rozsahu pomocou kolesového nakladača , príp. buldozérom do pozdĺžneho valu , odkiaľ bude potom nakladaná a prevážaná na rozprestrenie ako orničná vrstva na určené parcely v zmysle dohody s vlastníkmi .

Ostatná skrývka, ktorá je tvorená sivohnedými až sivomodrými plastickými ílmi , sa bude nakladať pásovými rýpadlami na nákladné autá a bude sa používať na zaplnenie vyťažených priestorov a v na časti parcely KN C č. 917/12 na vytvorenie ochrannej hrádze do výšky 1,5 m od terénu .

Skrývkové práce musia byť vedené tak , aby nedochádzalo zbytočnému znečisťovaniu ložiska , práce je potrebné viesť v dostatočnom predstihu pred vlastnými ťažobnými prácami . Súlad skrývkových a ťažobných prác musí byť zosúladený z dôvodu dosiahnutia priaznivých ekonomických ukazovateľov , minimálneho záberu poľnohospodárskej pôdy a v nemalej miere pre zaistenie čistoty ťaženej suroviny. Spodná hranica skrývky sa zhoduje približne s ustálenou hladinou spodnej vody.

Ťažobné práce sa budú vykonávať ťažobnými mechanizmami priamo z brehu spätným ústupovým spôsobom v tzv. kazetách . Nebudú vytvárané žiadne spevnené plochy pre pohyb ťažobných mechanizmov.

Rozpojovanie hornín sa bude vykonávať pomocou pásových rýpadiel s podkopovými lopatami . Ich výkon je dostatočný na rozpojovanie ťažených štrkopieskov . Ťažba štrkopieskov sa predpokladá do hĺbky priemerne 4,2 m od povrchu štrkopieskov . Horninový materiál sa bude ťažiť priamo zo steny zo svojho prirodzeného uloženia , pričom v dôsledku vysokej vodnej hladiny spodnej vody sa väčšinou ťažby bude uskutočňovať spod vodnej hladiny . Štrkopiesky sa budú ťažiť pásovým nakladačom v kazetách . Vyťažené štrkopiesky sa budú v pásoch ukladať vedľa ťaženého pasu na stratu vody. Po čiastočnom vyschnutí sa budú expedovať na spracovanie .

Vyťažené štrkopiesky budú nakladané priamo na nákladné autá a odvážané na ďalšie spracovanie na triediacej linke umiestnenej v blízkosti. Štrkopiesky budú ťažené priamo z ich prirodzeného uloženia „ in situ" bez primárneho rozpojovania. Pretože ťažobný rez pri ložisku štrkopieskov výškou nepresiahne 6 m , nevyplýva z vyhlášky č. 29/1988 Zb. povinnosť určiť jeho sklon. Z doterajších skúseností je zrejmé, že pod hladinou vody sa tento sklon stabilizuje na cca 32° - 38° . Je potrebné dodržať zásadu nepodkopávania brehov, 'aby nedošlo k samovoľným zosunom.

Pri ťažbe štrkopieskov sa musia ďalej dodržať tieto zásady :

1.) V západosevernej časti parcely 917/7 sa nachádza melioračný kanál. Hranica ťažobnej kazety bude min. 25 m od tohto kanála .

2.) Od susedných pozemkov sa ponechá odstup min. 1 m , aby nedošlo k ich narušeniu natlačenou alebo nadeponovanou skrývkou .

3.) Hranica ťažobného bloku na parcele č. 914/6 a č. 458/9 bude min. 50 m od päty ochrannej hrádze Ipľa .

4.) Kryté kanály v mieste križovania s prístupovou komunikáciou uložiť do chráničky .

5.) Hranica ťažobného bloku na parcele č. 914/6 bude min. 12 m od elektrického vedenia v kolmom smere .

Po vyťažení zásob štrkopieskov sa vypracuje plán likvidácie , v ktorom sa spracuje konečná úprava ťažobného priestoru . V niektorých častiach ťažobných jám sa ponechajú kolmé steny ,aby sa vytvorili vhodné hniezdne podmienky pre niektoré druhy vtákov, iné časti budú zosvahované príp. úplne zasypané.

Generálne svahy skrývky , lomu a parametre skrývkových a ťažobných rezov, umiestnenie a časový sled prevádzkovania výsypiek a odvalov, ich projektované kapacity a životnosti, opatrenia proti zosuvom.

Z hľadiska časového aj kvalitatívneho je potrebné dodržať zásadu predstihu vykonaných skrývkových prác pred vlastnou ťažbou .

Mocnosť skrývky a ani ťažených štrkopieskov nie je taká veľká, aby bolo potrebné exaktne riešiť sklon, výšku a ostatné parametre skrývkových a ťažobných rezov. Pri ťažobných prácach musí byť dodržaná zásada, že po obvode ťažobného priestoru bude ponechaný neťažený pruh štrkopieskov o šírke cca 1 m, aby nedochádzalo k samovoľnému zosúvaniu brehov vplyvom kolísania hladiny vody mimo územia pred určenou povrchovou hranicou .

Skládky triedeného štrkopiesku možno považovať len za dočasné. Budú lokalizované v okrajovej časti štrkoviska s max. kapacitou 2 tis. m^3. Pri vytváraní skládky musí byť splnená zásada, že jej výška nesmie presiahnuť 1,4 násobok výškového dosahu nakladacieho mechanizmu. Vzhľadom na uvažovanú malú kapacitu týchto skládok, nie je potrebné robiť žiadne iné zabezpečovacie opatrenia (napr. proti zosunom).

Mechanizácia, elektrifikácia a spôsob dopravy

Na skrývkové práce a ťažobné práce sa budú používať pásové a kolesové nakladače , prípadne pri skrývkových prácach sa môžu použiť buldozéry . Vždy sa jedná o mechanizmy s vlastným zdrojom energie.

S elektrifikáciou ťažobné sa neuvažuje a vzhľadom na opísaný spôsob ťažby je elektrifikácia bezpredmetná.

Doprava vyťaženého štrkopiesku do triediacej linky sa bude vykonávať nákladnými autami typu Tatra 815 ,'Tatra 148 resp. nákladnými autami bežne používanými v súčasnej doprave stavebných materiálov.

Organizácia a spôsob dopravy v ťažobni sa bude riadiť podľa dopravno-prevádzkového poriadku ťažobne .

Úprava a zušľachťovanie vydobytých nerastov

Jedná sa úpravu materiálu, ktorý sa vyberá z vody, t.z. že je mokrý . Po čiastočnom odtečení vody sa vlhký upravuje na triediacej linke, pričom úprava sa vykonáva mokrou cestou . Z tohto dôvodu nedochádza k vzniku prašnosti .

Všetok materiál, ktorý sa v ťažobni vyťaží, je možné použiť.

V prípade potreby sa budú používať aj mobilné triediace linky ..Úprava vyťažených štrkopieskov sa bude vykonávať v južnej časti parcely č. 917/12.

9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite

Vzhľadom na požiadavky odberateľov stavebných materiálov - ťažených štrkopieskov, ktoré sú vhodné pre výrobu kameniva používaného v stavebníctve (ťažené kamenivo vhodné pre betonárky, diaľničné a inžinierske stavby) je potrebné využiť ložiská štrkopieskov v tejto oblasti .

Ťažobná činnosť na tomto ložisku je vyvolaná čiastočnou výstavbou rýchlostnej komunikácie R-2 a ďalšou pripravovanou investičnou výstavbou v predmetnom území. Ekonomický prínos z tejto činnosti bude použitý na dobudovanie sústavy rybníkov na športové rybárstvo .

10. Celkové náklady

Vyťažitelné zásoby	80 600 t
Náklady na ťažbu	2,9 €/t
Predpokladané celkové náklady	233 740 €

11. Zoznam dotknutých obcí

Obec Panické Dravce, okres Lučenec
Obec Veľká nad Ipľom, okres Lučenec
Obec Kalonda, okres Lučenec

12. Dotknutý samosprávny kraj

Úrad banskobystrického samosprávneho kraja, Banská Bystrica

13. Dotknuté orgány štátnej správy

Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie, B. Bystrica
Okresný úrad Lučenec , Odbor starostlivosti o životné prostredie, Lučenec
Okresný úrad Lučenec , Pozemkový a lesný odbor, Lučenec
Okresný úrad Lučenec , Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácii, Lučenec
Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Lučenci, Lučenec
MŽP SR, sekcia geológie a prír, zdrojov, odbor geol.práva a zmluvných vzťahov, Bratislava
Hydromeliorácie, štátny podnik, Bratislava
Slovenský vodohospodársky podnik,š.p.,Odštepný závod Banská Bystrica, B.Bystrica
ŠOP SR, Správa CHKO Cerová vrchovina, Rimavská Sobota
OR PZ-ODI v Lučenci, Lučenec

14. Povoľujúci orgán

Jedná sa o dobývanie nevýhradného ložiska, vrátane úpravy nerastov vykonávanej v súvislosti s ich dobývaním – činnosť vykonávanú banským spôsobom.

Obvodný banský úrad , Banská Bystrica.

15. Rezortný orgán

Ministerstvo hospodárstva SR

16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Pri činnosti vykonávanej banským spôsobom sa vyžaduje povolenie, ktoré vydáva Obvodný banský úrad podľa § 19 zákona SNR č. 51/1988 Zb. v platnom znení a § 3 Nariadenia vlády č. 520/1991 Zb. o podmienkach využívania ložiska nevyhradených nerastov.

17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Navrhovaná činnosť svojím rozsahom nepresiahne hranice Slovenskej republiky.

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území

1.1 Geomorfologické pomery

Podľa regionálneho geomorfologického členenia Slovenskej republiky patrí dotknuté územie do nasledovných geomorfologických jednotiek:

- Západné Karpaty – Vnútorné západné Karpaty – oblasť Lučensko-košickej zníženiny
- Celok: Juhoslovenská kotlina
- Oddiel: Lučenská kotlina
- Pododdiel: Novohradské terasy

Lučenská kotlina tvorí severozápadnú a západnú časť regiónu. Údolia riek Ipeľ, Suchá, Slatinka a ich prítokov patria do časti Novohradské terasy, priľahlé svahy sú súčasťou Jelšovskej pahorkatiny v západnej časti regiónu s maximálnou nadmorskou výškou 272m (Kypkáč) a Poltárskej pahorkatiny v severozápadnej časti regiónu s maximálnou nadmorskou výškou 285 m (Šťavno). Lučenskú kotlinu tvoria kotlinové pahorkatiny, ktorú predstavujú zvyšky vrchnopliocénneho zarovnaného povrchu. Kotlinové pahorkatiny sú rozčlenené systémom terasových dolín a úvalinovitých dolín Suchej, Ipľa a Krivánskeho potoka a ich prítokov.

Lučenská kotlina ja tektonickoerozívneho pôvodu, založená v mäkkých málo odolných neogénnych sedimentoch, postihnutých zlomovými poruchami. Rozlišujeme v nej dva stupne: ploché močaristé územie s hojnými mŕtvymi ramenami pozdĺž Ipľa a jeho prítokov a pahorkatinný stupeň, vystupujúci 70-100 m nad dná údolí. Pahorkatinný stupeň je členitý hustou sieťou údolí resp. beztokových úvalín do širokých nízkych chrbtov, pokrytých často sprašami alebo deluviálnymi sedimentami. Pahorkatinný stupeň predstavuje staré dno kotliny – poriečnu roveň.
Obec Panické Dravce sa nachádza v nadmorskej výške 168 až 172 m. Relief je pahorkatinný, sklony svahov dosahujú 15 –20°. Energia reliéfu je stredná.

1.2. Geologické pomery – tektonika územia, geodynamické javy, ložiská nerastných surovín

Tektonika
Dominantným prvkom tektoniky predterciérnych hornín Lučenskej kotliny je ich príkrovová stavba. Sformované sú do troch príkrovových jednotiek: veporikum, gemerikum a silicikum. V stavbe sa uplatňujú aj zlomy v smere severozápad – juhovýchod a sever – juh. Z významných tektonických línií treba spomenúť ľubenicko – margecanskú líniu, ktorá zväčša ako prešmyk sprostredkúva styk veporika a gemerika.
Lučenskú kotlinu a Cerovú vrchovinu porušujú zlomy, ktoré sú orientované v smeru severozápad – juhovýchod a sever severozápad – juh juhovýchod. Sú určujúcim prvkom štruktúrneho členenia územia na vysoké a poklesnuté kryhy a vymedzuje tiež významnú strhársko – trenčskú prepadlinu. Tieto zlomy sú voči hlavnej mase výplne kotliny, ako aj voči horninám budujúcim Cerovú vrchovinu epigenetické. Syngeneticky však porušujú bádenské vulkanoklastiká.

Geologické pomery
Po geologickej stránke budujú dotknuté územie horniny terciéru a kvartéru. Terciér reprezentujú sedimenty egeru a otnangu. Egerské sedimenty vystupujú v území medzi Panickými Dravcami a Veľkou nad Ipľom a predstavujú ich jemnozrnné až hrubozrnné masívne drobivé pieskovce veľkými piesčitými konkréciami. Sú sivozelené, sivé, pri navetraní žltkasté alebo do hneda sfarbené pieskovce. Hrúbka týchto vrstiev je 80 až 130 m.
Sedimentu otnangu vystupujú v okolí Veľkej nad Ipľom a v území medzi Veľkou nad Ipľom a Trenčom. V úzkom pruhu smeru SZ-JV za zlomovou poruchou v okolí Veľkej nad Ipľom vystupujú ryodacitové pyroklastiká v tufitovom vývoji. V území medzi Veľkou nad Ipľom a Veľkými Dálovcami sa nachádzajú vzájomne sa striedajúce vrstvy štrkov, pieskov, tufitov a pestrých bridličnatých ílov a piesky, íly a štrky s uhoľnými slojmi.
Vrstvy ílov sú sivozelené, sivohnedé a sivočierne.V území medzi Veľkými Dáľovcami a Trenčom 100 -250 m hrubé vrstvy ílov s lupenatým rozpadom. Ílovité vrstvy sú veľmi monotónne, sivozelené, nevápnité, vrstevnaté alebo nevrstevnaté s lastúrnym alebo šlírovým rozpadom.
Kvartér dosahuje hrúbku 8-12 m a je zastúpený prevažne fluviálnymi sedimentmi. Na báze kvartéru vystupujú štrky a štrkopiesky, potom hlinité štrky s polohami pieskov. Kryciu vrstvu tvoria nivné uloženiny ílovitého a hlinitoílovitého charakteru.
Nad údolnou nivou po pravej strane Ipľa vystupuje i stredná terasa tvorená štrkmi, piesčitými štrkmi a hlinami a pokrytá je sprašovými hlinami (východne od Veľkej nad Ipľom) alebo

svahovými hlinito-kamenitými, kamenitými a hlinitými sedimentmi (západne od Veľkej nad Ipľom).

Inžinierskogeologické pomery
Podľa regionálnej inžinierskogeologickej rajonizácie patrí dotknuté územie do regiónu neogénnych tektonických vkleslín, oblasti vnútrohorských kotlín.
Výplň neogénnych tektonických vkleslín má charakter molasovej formácie silne ovplyvnenej tektonikou a vulkanizmom, čo sa odráža vo faciálnej pestrosti i priestorovej premenlivosti vyčlenených súvrství. Z archívnych materiálov a prieskumov realizovaných v bezprostrednom okolí dotknutého územia vyplýva, že predkvartérny podklad tvoria horniny sedimentárnej výplne Ipeľskej kotliny, neogénneho veku. Prevahu tvoria monotónne slienitopiesčité aluerity, ktoré sa navŕtali v hĺbke 5,50 - 6,0 m p.t. Slienitopiesčité aluerity sú farby sivej,sivomodrej, sivozelenej, sú nevápnité, vrstevnaté alebo nevrstevnaté, s lastúrnatým alebo lupenatým rozpadom. Pri zvetrávaní nadobúdajú hnedý odtieň. Najvrchnejšie partie týchto vrstiev sú veľmi zvetrané. Na terciernom podloží boli uložené fluviálne sedimenty dnovej výplne Ipľa. Celková hrúbka týchto sedimentov 2,0 - 3,5 m.
Materiál štrkov je dobre vytriedený, čerstvý, dobre opracovaný, pozostávajúci z valúnov kremeňa, kremenca, pieskovcov, žuly, kryštalických bridlíc a silicitov, ktorých priemer sa pohybuje od 0,5cm až po 5 cm. Súvrstvie štrkov miestami prechádza do strednozrnných až hrubozrnných pieskov (agradačných valov) tmavošedej, šedej a žltohnedej farby, ktoré sú previate. Podľa korelácie sedimentov z Ipeľskej kotliny štrky a piesky patria stratigraficky k mladšiemu wurmu. Na korytovej dnovej výplne boli uložené nivné povodňové sedimenty. Tieto sú reprezentované prevažne ílovitými a ílovitopiesčitými hlinami. Hrúbka sedimentov sa pohybuje od 2,3 m po 3,5 m.

Geodynamické javy
Zo súčasných geodynamických procesov sa v území uplatňuje hlavne erózia, menej zosuvná činnosť. Vzhľadom na charakter horninového prostredia regiónu sa v značnej miere uplatňuje výmoľová erózia a bočná erózia tokov, v menšej miere sú svahy postihnuté svahovými pohybmi. Potenciálnymi prúdovými až plošnými zosuvmi sú postihnuté svahy a závery bočných dolín v blízkosti Jelšovca, Veľkej nad Ipľom a Maškovej v juhozápadnej časti Lučenskej kotliny. Na vznik a rozvoj zosuvov bol podmienený okrem geologickej stavby územia, výmoľovej a bočnej erózie v málo odolných neogénych sedimentoch aj zrážkovými pomermi a čiastočným odlesnením svahov. Ťažkosti pri stavebných prácach spôsobuje charakter neogénnych sedimentov a kvartérnych zemín podliehajúcich objemovým zmenám a presadaniu.

Seizmicita
Podľa STN 73 0036 skúmané územie z hľadiska seizmických účinkov patrí do oblasti B. Intenzita zemetrasenia je posudzovaná podľa medzinárodnej stupnice v rozsahu 1 - 12°. Makroseizmická intenzita v skúmanom území je menšia ako 6° MKS-64, čo približne zodpovedá magnitúde M= 4,0 - 4,9 podľa Richterovej stupnice. Podľa tejto normy nie je potrebné projektovať stavebné konštrukcie na seizmické zaťaženie.

Ložiská nerastných surovín
Ložiská stavebných surovín širšieho územia sú len miestneho významu. V katastri mesta Lučenec alebo jeho bezprostrednom okolí (Pinciná, Jelšovec, Veľká nad Ipľom) sa nachádzajú ložiská keramických surovín, pieskov, alginitu, diatomitu. Ložiská diatomitu a alginitu sú v súčasnosti nevyužívané. Sú to netradičné suroviny, ktoré je možné využívať v stavebníctve (stavebný materiál), poľnohospodárstve (hnojivá), priemysle (sorbenty ťažkých

kovov – životné prostredie) ako aj v cestovnom ruchu (kúpeľníctvo - liečivé zábaly na liečbu reumatologických ochorení). Ďalej sa tu nachádzajú ložiská štrkopieskov – Veľká nad Ipľom, Panické Dravce a ďalšie.

1.3.Voda – vodné toky, vodné plochy, podzemné vody

Vodné toky
Dotknuté územie patrí do povodia rieky Ipeľ, ktorá je jednou z najdlhších riek Slovenska a ľavostranným prítokom rieky Dunaj. Ipeľ pramení v Sihlianskej planine (Veporské vrchy) a pri Chľabe ústi do Dunaja. Od obce Veľká nad Ipľom až po obec Chľaba je hraničnou riekou s Maďarskou republikou.
Tok rieky Ipeľ a jej prítoky sú pozmenené zásahmi človeka, na mnohých úsekoch došlo k napriameniu a regulácii koryta.
Ľavostranné prítoky rieky Ipeľ predstavujú Uhorský potok, Poltárica, Petrovský potok, Suchá, Babský potok, Mučínsky potok a Kamenec prameniaci v Maďarsku. Pravostranné prítoky predstavujú Chocholná, Banský potok, Krivánsky potok, Mašková, Tisovník, Stracinský potok, Krtíš, Čebovský potok, Veľký potok, Olvár, Krupinica, Štiavnica, Búr a Jelšovka.

Vodné plochy
V širšom území sa ich vyskytuje niekoľko, sú zastúpené najmä vodnými nádržami, rybníkmi, jazerami a štrkoviskami. Najbližšie z nich sa nachádzajú štrkoviská v lokalite Veľká nad Ipľom.

Vodohospodársky chránené územia
Dotknuté územie ani jeho širšie okolie nie je súčasťou chránenej vodohospodárskej oblasti.

Citlivé a zranite**ľ**né oblasti
Nariadením vlády SR č. 617/2004 Z.z. (NV) boli ustanovené citlivé a zraniteľné oblasti na území Slovenskej republiky. Za citlivé oblasti sa podľa tohto nariadenia považujú vodné útvary povrchových vôd, ktoré sa nachádzajú na území SR alebo ním pretekajú.
Citlivé oblasti sú vodné útvary povrchových vôd, – v ktorých dochádza alebo môže dôjsť v dôsledku zvýšenej koncentrácie živín k nežiaducemu stavu kvality vôd,
– ktoré sa využívajú ako vodárenské zdroje alebo sú využiteľné ako vodárenské zdroje,
– ktoré si vyžadujú v záujme zvýšenej ochrany vôd vyšší stupeň čistenia vypúšťaných odpadových vôd.
Za zraniteľné oblasti sa podľa tohto NV považujú pozemky poľnohospodársky využívané v k.ú. obcí uvedených v zozname v prílohe 1 citovaného NV. Zraniteľné oblasti sú poľnohospodársky využívané územia, z ktorých odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg.l-1 alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť.

Podzemné vody
Hydrogeologický rajón QN 091 Kvartér Ipľa sa rozkladá v úzkom pruhu pozdĺž rieky Ipeľ na území geomorfologického celku Juhoslovenská kotlina. Rajón zaberá údolnú nivu Ipľa, prípadne časti nivy jeho väčších či menších prítokov a miestami do neho zasahujú sedimenty nízkej terasy, spodnej vysokej terasy, strednej vysokej terasy, spodnej strednej terasy a vrchnej strednej terasy.

Podzemné vody územia majú charakter mierne napätých vôd dôsledkom prestupu podzemných vôd z vyššie položených oblastí s negatívnou piezometrickou úrovňou. Generálny smer prúdenia podzemných vôd v priestore rozšírenia aluviálnej nivy sleduje v hrubých rysoch koryto príslušného toku s miestnymi zmenami smeru a spádu.
Zásoby podzemných vôd terás a nivy sú tvorené a dopĺňané atmosférickými zrážkami, alebo prestupom podzemných vôd z vyššie položených neogénnych kolektorov priľahlej pahorkatiny. V aluviálnej nive potoka sú navyše zásoby podzemných vôd ovplyvňované zmenami hladiny v povrchovom toku. Vo väčšine roka dochádza v aluviálnej nive k drenovaniu podzemných vôd. Avšak v časoch vysokých stavov, vplyvom výdatných dažďov, resp. v čase topenia snehu často dochádza k záplavám a zároveň aj k dotácii podzemných vôd. Dosah a úroveň zvýšenia hladín podzemnej vody týmto spôsobom sa radikálne znižuje s narastajúcou vzdialenosťou od toku .
V zmysle klasifikácie J. Krásneho možno kvartérne kolektory, nachádzajúce sa v hydrogeologickom rajóne rozdeliť podľa prietočnosti do 2 skupín: kolektory s vysokou prietočnosťou (T v rozpätí 10-3-10-2 m2.s-1) a kolektory so strednou prietočnosťou (T = 10-3-10-4). Ku oblasti s vysokou prietočnosťou patrí aj oblasť dnovej výplne Ipľa v úseku Mikušovce- Rapovce- Veľká nad Ipľom- Kalonda. Koeficient filtrácie dosahuje hodnotu až 1,6.10-3 m.s-1.
Jednotková špecifická výdatnosť v kvartéri stredného Ipľa je 2-5 l.s-1.m-1.
Z kvartéru Ipľa sú vodárensky významné len štrkopiesky nivy Ipľa s vysokou prietočnosťou. KKZ schválila využiteľné zásoby v kategórii C2 pre fiktívny studňový rad pri Mikušovciach 24 l/s, pri Veľkej nad Ipľom 20 l/s. Pri využívaní podzemných vôd alúvia Ipľa často prekáža zvýšený obsah Mn, Fe, dusičnanov, síranov, amoniaku a iných zložiek.
Dôležitou režimovou charakteristikou je kolísanie hladiny podzemnej vody. Ide o plytký režim výrazne ovplyvňovaný hydrologickými a klimatickými pomermi. V okolitých obciach v identickej hydrogeologickej štruktúre sú vybudované objekty pozorovacej siete SMHÚ. Pre názornosť uvádzame údaje z meraní počas rokov 1966-1970:

Číslo Objektu	Miesto	Nadm.výška m.n.m.	S t a v y h l a d í n max.	min.	priem
842	Kalonda	222,13	166,39	163,31	164,23
843	Veľká n/I	166,53	165,77	163,25	164,39
844	Veľká n/I	167,77	166,75	164,28	165,45.

Významným faktorom, ktorý sa podieľa na veľkej variabilite chemizmu podzemných vôd je organické a anorganické znečistenie rôzneho pôvodu, transportované do prostredia obehu fluviogénnych vôd infiltrujúcimi povrchovými a zrážkovými vodami, resp. priamymi prienikmi. Dôsledkom toho je nevyhovujúca kvalita fluviogénnych vôd územia, ktorá s prevažujúcim zvýšeným obsahom Fe a Mn sťažuje alebo znemožňuje ich priame vodohospodárske využitie.

1.4 Ovzdušie – zrážky, teploty, veternosť

Teploty
Najbližšia klimatická stanica k dotknutému územiu, kde prebiehajú merania klimatických parametrov sa nachádza v Lučenci. Na základe výsledkov meraní, ktoré boli vykonané v rokoch 2001 až 2004 možno konštatovať, že najteplejším mesiacom je júl, kedy priemerná teplota dosahuje 21 °C, najchladnejším mesiacom je január s priemernou teplotou -2,9 °C. Priemerná ročná teplota za obdobie rokov 2001 až 2004 bola 9,5°C.
Priemerné mesačné hodnoty teploty zo stanice Lučenec – Boľkovce v jednotlivých rokoch 2001 – 2004 v °C

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Priemer
2001	-0,5	0,8	5,4	9,9	16,4	17,1	20,6	20,9	13,4	12,1	1,5	-7,2	9,2
2002	-2,3	3,1	5,7	9,8	17,6	19,8	22,1	19,8	14,1	8,3	5,2	-3,3	10,0
2003	-4,3	-5,5	3,6	9,4	18,2	21,4	21,4	21,6	15,0	6,9	5,7	-1,2	9,4
2004	-4,4	0,4	4,7	11,2	13,1	17,7	19,9	19,5	14,3	10,5	4,7	-0,7	9,2

Zdroj: Ročenky poveternostných pozorovaní meteorologických staníc na území SR v roku 2001 – 2004, SHMÚ, Bratislava

Priemerné mesačné (ročné) teploty vzduchu zo stanice Lučenec – Boľkovce za obdobie rokov 2001 –2004 v °C

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Priemer
2001-2004	-2,9	-0,3	4,9	10,1	16,3	19,0	21,0	20,5	14,2	9,4	4,3	-3,1	9,5

Zrážky
Priemerné mesačné úhrny zrážok zo stanice Lučenec – Boľkovce v jednotlivých rokoch 2001 – 2004 v mm

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Priemer
2001	101,0	11,7	60,7	55,4	17,7	46,1	113,0	16,4	63,1	4,4	21,5	17,8	528,8
2002	3,3	11,8	20,0	18,0	61,9	51,6	90,3	128,6	32,3	59,6	38,3	42	558,2
2003	23,2	18,7	0,2	29,9	48,4	20,4	146,1	33,0	24,4	66,8	25,4	14,6	451,1
2004	36,7	42,2	47,7	52,1	59,5	102,3	54,8	35,6	26,1	42,2	20,2	34,9	554,0

Zdroj: Ročenky poveternostných pozorovaní meteorologických staníc na území SR v roku 2001 – 2004, SHMÚ, Bratislava

Priemerné mesačné (ročné) úhrny zrážok zo stanice Lučenec – Boľkovce za obdobie rokov 2001 –2004 v mm

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Priemer
2001-2004	41,1	21,1	32,1	38,9	46,9	55,1	101,1	53,4	36,5	43,3	26,5	27,3	523,3

Zdroj: Ročenky poveternostných pozorovaní meteorologických staníc na území SR v roku 2001 – 2004, SHMÚ, Bratislava

Z uvedených tabuľkových prehľadov vyplýva, že najviac zrážok spadlo v rokoch 2002 a 2004. Najmenej zrážok spadlo v roku 2003. Porovnaním množstva spadnutých zrážok v jednotlivých mesiacoch, možno konštatovať, že v mesiaci júl došlo k extrémnemu nárastu zrážok.
Z priemerného ročného úhrnu zrážok spadlo v teplom hydrologickom polroku (IV-IX) 331,9 mm zrážok, v zimnom (X-III) 191,4 mm zrážok.
Snehová pokrývka sa vyskytuje v Lučenci priemerne 99 dní v roku a jej priemerná maximálna výška je 28 cm.

Veternos**ť**
V nasledujúcej tabuľke je uvedená početnosť výskytu smerov vetra v sledovanom období rokov 2001 až 2004 z meteorologickej stanice v Lučenci – Boľkovciach.

Početnosť výskytu smerov vetra udávaných v ‰ v jednotlivých rokoch 2001– 2004

Rok	S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezvetrie
2001	120	150	88	63	61	192	92	109	220
2002	124	166	149	53	48	170	93	74	218
2003	114	180	118	49	56	136	91	106	245
2004	65	126	119	48	36	187	92	88	337

Zdroj: Ročenky poveternostných pozorovaní meteorologických staníc na území SR v roku 2001 – 2004, SHMÚ, Bratislava

Podľa meraní zo stanice Lučenec – Boľkovce je prevládajúci smer vetra v priebehu roka juhozápadný až severozápadný.

1.5 Pôdne pomery

Pôdny typ, pôdny druh, bonita pôdy Pôdy vznikli v procese historického vývoja v dôsledku interakcie medzi geologickými, klimatickými a biotickými faktormi na určitom stanovišti. Na základe týchto pôdotvorných faktorov a kvality pôdotvorných substrátov (karbonátové a nekarbonátové aluviálne sedimenty) sa v dotknutom území vytvorila dominantná pôdna

jednotka – fluvizem glejová. Fluvizeme sú pôdy s ochrickým Ao – horizontom, zrnitostne pestré, so slabo alkalickou, neutrálnou až kyslou pôdnou reakciou, prevažne stredne hlboké až plytké s ovplyvnením pôdneho profilu stagnujúcou podzemnou vodou (medzi 30 – 100 cm od povrchu), vyskytujúce sa v nivách vodných tokov. Sú to pôdy s procesom slabej tvorby a akumulácie humusu. Pre fluvizeme glejové je charakteristická vysoká hladina podzemnej vody a glejový horizont pod humusovým horizontom. Sprievodnými pôdnymi jednotkami sú gleje.

.

Z hľadiska zrnitostného zloženia sa v dotknutom území nachádzajú ílovitohlinité pôdy, ktoré podľa Novákovej zrnitostnej klasifikačnej stupnice pôd obsahujú 45 – 60 % ílovitých častíc menších ako 0,01 mm.

Podľa zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti do bonitonovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ) zaradené do 9 skupín kvality pôdy. Pôdy posudzovaného územia sa v zmysle tohto zákona zaraďujú k 8 a 6 skupine kvalite - pôdy so stredným produkčným potenciálom. Kód bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky územia je 0494003 a 0411002.
Pôdy sú v území využívané prevažne ako trvalé trávne porasty (najmä hydrofilné spoločenstvá), menej orné a lesné pôdy. Limitujúcim faktorom využitia pôd územia najmä pri glejových subtypoch je výška hladiny podzemnej vody.

Náchylnosť pôdy na degradáciu a kontamináciu
Medzi hlavné prejavy fyzikálnej degradácie pôdy patrí erózia a zhutňovanie pôd. Fyzikálna degradácia pôdy je podmienená sklonom reliéfu, hĺbkou pôdy, veternými pomery, zrážkami a výparom, rýchlosťou vetra a pôdnou vlhkosťou, obsahom neerodovateľných častíc (> 0,8 mm) a obsahom ílovitých častíc (< 0,01 mm).
Potenciálna ohrozenosť pôdy vodnou eróziou je vzhľadom na charakter reliéfu žiadna až slabá, s odnosom menej ako 4 t/ha. Eróziu spôsobujú takmer výlučne dažde s vysokou intenzitou, tzv. prívalové dažde (lejaky, prívalové lejaky, prietrže mračien). Faktor erózneho účinku prívalového dažďa – faktor R (index erodibility dažďa) sa vyjadruje ako súčin celkovej kinetickej energie dažďa a jeho maximálnej 30-minútovej intenzity. Tento index v dotknutom území dosahuje hodnotu 5, čo je veľmi nízka účinnosť prívalového dažďa.
Rozhodujúcim kritériom ohrozenosti pôdy veternou eróziou sú najmä faktory zrnitosti pôdy, a náchylnosti pôdy k veternej erózii. Vzhľadom k týmto faktorom je v dotknutom území potenciálna veterná erózia žiadna až slabá s odnosom menej ako 0,7 t/ha.
Zhutnenie pôdy (kompakcia) je významný proces degradácie pôdy, ktorý ovplyvňuje produkčnú funkciu pôdy, ale aj jej náchylnosť na iné degradačné procesy. Náchylnosť pôdy na zhutnenie je v dotknutom území podmienená primárne - genetickými vlastnosťami pôdy. Trpia ním všetky ťažké pôdy - ílovitohlinité, ílovité, íly.
Pôda má potenciálnu schopnosť inaktivovať a transportovať organické látky, preto je potrebné venovať pozornosť aj kontaminácii pôdy. Najdôležitejším mechanizmom retencie organických kontaminantov v pôde je ich sorpcia.
Vo všeobecnosti, inaktivácia znamená schopnosť pôd zadržať látky, väčšinou cudzorodé, a zabrániť im dosiahnutie a kontaminovanie podzemných vôd alebo vstup do potravového reťazca. Transportná funkcia je opakom inaktivácie, teda ide o schopnosť pôd premiestňovať látky v rámci pôdneho profilu a z pôdneho profilu do podložia. Ide o skupinu organických kontaminantov s nízkou až strednou rozpustnosťou vo vode, s vysokou perzistenciou v pôdnom prostredí, vysokým sorpčným koeficientom vzhľadom k pôdnemu materiálu

a vysokou toxicitou pre živé organizmy. Táto skupina zahŕňa polyaromatické uhľovodíky, polychlórované bifenyly a všetky vyššie halogénované aromatické zlúčeniny, z ktorých mnohé sú degradačnými produktmi bežne používaných pesticídov.
Pre imobilizáciu a transport organických kontaminantov bolo vytvorených 5 kategórií od veľmi nízkej až po veľmi vysokú schopnosť pôdy imobilizovať alebo transportovať organické kontaminanty. Pôdy posudzovaného územia majú nízku schopnosť inaktivovať organické kontaminanty a vysokú schopnosť transportovať organické kontaminanty do podzemných vôd a horninového prostredia.

1.6. Flóra a fauna

Flóra
Podľa fytogeografického členenia Slovenska patrí územie do oblasti panónskej flóry (Pannonicum)), obvod pramatranskej xerotermnej flóry (Matricum), Ipeľsko-rimavskej brázdy. (Dostál, Červenka, 1991).
Potenciálnu vegetáciu v území reprezentujú vŕbovo-topoľové lužné lesy (Salicion albae), na ktoré nadväzujú na nive Ipľa aj lužné lesy nížinné (Ulmenion) (Michalko et all.1986).

Fauna
Podľa Atlasu krajiny SR (2002) patrí dotknuté územie zoogeograficky v terestrickom biocykle do provincie stepí, do panónskeho úseku. V limnickom biocykle do pontokaspickej provincie, do podunajského okresu, stredoslovenskej časti.
Živočíšstvo dotknutého územia a jeho širšieho okolia je výsledkom vzájomného pôsobenia abiotických podmienok, ako sú geografická poloha, geologický podklad, členitosť územia, klimatických podmienok a vegetačných podmienok, ktoré v minulosti formovali vývoj a zloženie jednotlivých zoocenóz. Na základe uvedeného môžeme v dotknutom území a jeho širšom okolí rozlíšiť:
1. živočíšne spoločenstvá polí a trvalých trávnych porastov
2. živočíšne spoločenstvá krovín a medzí
3. živočíšne spoločenstvá stojatých a tečúcich vôd a ich brehových porastov
4. živočíšne spoločenstvá intravilánov miest, obcí a vidieckych sídiel
Živočíšne spoločenstvá polí a trvalých trávnych porastov
V pôde sú typické dažďovky a niektoré hlístovce (Nematoda). Z bezstavovcov bývajú zastúpené mnohonôžky (Diplopoda), a stonôžky (Chilopoda), pavúky (Araneae), chrobáky (Coleoptera), roztoče (Acarina), bzdochy (Heteroptera), cikády (Tibicina), vošky (Aphinidea), blanokrídlovce (Hymenoptera), významné sú najmä včely a čmele, dvojkrídlovce (Diptera), motýle (Lepidoptera) a slizniaky (Limacidae). Z obojživelníkov tu žijú ropucha obyčajná (Bufo bufo), ropucha zelená (Bufo viridis), z vtákov jarabica poľná (Perdix perdix), prepelica poľná (Coturnix coturnix), škovránok poľný (Alauda arvensis), bažant obyčajný (Phasianus colchicus), hrdlička poľná (Streptopelia turtur), holub hrivnák (Columba palumbus), strakoš červenochrbtý (Lanius collurio), z cicavcov krt obyčajný (Talpa europae), zajac poľný (Lepus europaeus), chrček roľný (Cricetus cricetus), hraboš poľný (Microtus arvalis), hranostaj obyčajný (Mustela erminea) a iné.
Polia sú druhotné, človekom pozmenené stanovištia, ktoré sa vyznačujú zmenenými ekologickými podmienkami. Ide predovšetkým o intenzitu a dĺžku pôsobenia priameho slnečného žiarenia, kolísanie vlhkosti a teploty, priame pôsobenie dažďa a vetra. V prípade intenzívnej poľnohospodárskej výroby sa dôležitým činiteľom ovplyvňujúcim druhové zloženie živočíšstva stáva aj prítomnosť agrotechnických zásahov ako je orba, žatva, používanie agrochemikálií. Živočíšne druhy, ktoré sa v týchto spoločenstiev vyskytujú sa

vyznačujú veľkou mierou prispôsobivosti a nenáročnosti. Pre niektoré druhy je charakteristická vysoká reprodukčná schopnosť.

Živočíšne spoločenstvá krovín a medzí
Typickými zástupcami týchto spoločenstiev sú piskor obyčajný (Sorex araeus), piskor malý (Sorex minutus), ryšavka obyčajná (Apodemus sylvaticus), hraboš poľný (Microtus arvalis), myš domová (Mus musculus). Remízky, kroviny, medze sú dôležitým stabilizačným prvkom v poľnohospodársky využívanej krajine. Mnohé živočíchy ako drobné hlodavce, poľná zver, vtáky v nich nachádzajú refúgiá, vhodné topické a trofické podmienky v čase poľnohospodárskych prác. Z vtákov sú častými obyvateľmi krovín slávik krovinový (Luscinia megarhynchos), svrčiak zelenkavý (Locustella naevia), penica hnedokrídla (Sylvia communis), penica popolavá (Sylvia curruca) a iné.

Živočíšne spoločenstvá stojatých a tečúcich vôd a ich brehových porastov
Spoločenstvo vôd, močiarov a brehov vôd poskytujú priaznivé podmienky pre mnohé ryby, obojživelníky a vtáky. K živočíšnym druhom uvedených spoločenstiev patria ulitníky, kôrovce, kosce, pavúky, chvostoskoky, chrobáky a druhy, ktorých larvy žijú vo vode: vážky (Odonata), šidlá (Anisoptera), pošvatky (Plecoptera), podenky (Ephemeroptera), potočníky (Trichoptera), ktoré sú potravou pre vodné vtáctvo. Zo stavovcov kunka červenobruchá (Bombina bombina), skokan hnedý (Rana temporaria), užovka obyčajná (Natrix natrix), vydra riečna (Lutra lutra), trasochvost biely (Motacila alba), kalužiaky (Tringa sp.), cíbik chochlatý (Vanellus vanellus), kačica divá (Anas platyrhinchos), bocian biely (Ciconia ciconia), pŕhlaviar čiernohlavý (Saxicola torquata) a iné.

Živočíšne spoločenstvá intravilánov miest, obcí a vidieckych sídiel
Zástupcami tohto živočíšneho spoločenstva sú druhu, ktoré žijú v sídlach a ich najbližšom okolí ako sú obytné a hospodárske stavby, záhrady, parky, smetiská a iné. Patria sem synantropné druhy, ktoré sú viazané na ľudské príbytky poskytujúce úkryt a potravu – vrabec domový (Passer domesticus), myš domová (Mus musculus), potkan obyčajný (Rattus norvegicus) a iné.
Ďalšou skupinou sú hemisynantropné živočíchy, ktoré vyhľadávajú ľudské príbytky v čase reprodukcie na hniezdiská a potravu. Z vtákov sa v týchto spoločenstvách vyskytujú hrdlička záhradná (Streptopelia decaocto), drozd čierny (Turdus merula), žltochvost domový (Phoenicurus ochruros), lastovička obyčajná (Hirundo rustica), belorítka obyčajná (Delichon urbica). Z cicavcov sa tu môžu vyskytovať jež obyčajný (Erinaceus europaeus), lasica obyčajná (Mustela nivalis), tchor tmavý (Mustela putorius), niektoré druhy netopierov ako netopier obyčajný (Myotis myotis), večernica tmavá (Vespertilio murinus), ucháč svetlý (Plecotus auritus)a iné.
Častými obyvateľmi záhrad je aj penica čiernohlavá (Sylvia atricapilla). Trasochvost žltý (Motacilla flava) a trasochvost biely (Motacilla alba) sa zdržujú pri hospodárskych dvoroch, ktoré im poskytujú dostatok potravy.

V lesoch v okolí obce žije sviňa divá (Sus scrofa), srnec hôrny (Capreolus capreolus) i jeleň lesný (Cervus elaphus).

2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

2.1. Krajina, scenéria, krajinný obraz

Obec Panické Dravce sa nachádza v južnej časti Lučenskej kotliny. Okolie obce tvoria lúky, listnaté lesy, polia, vodné plochy, údolím preteká rieka Ipeľ. V blízkosti obce sa nachádzajú štrkoviská využívané na oddych a rekreáciu spojenú s rybolovom. Celková orientácia a poloha územia, jeho otvorenosť k juhu i ochrana pohorím zo severu sa priaznivo prejavujú v jeho klimatických pomeroch.

Novohradská obec Panické Dravce leží v juhozápadnej časti Lučeneckej kotliny na pravobrežnej terase Ipľa, v okrese Lučenec /kraj Banská Bystrica/.
Obec vznikla asi v 13. storočí. Prvá písomná zmienka je z roku 1246 a spomína sa pod názvom Draus, 1488 pod názvom Darocz, 1573 pod názvom Panydarocz, Pani Darocz. Patrila rozličným zemianskym rodinám / Daróczyovcom, Madáchovcom a iným/. Za vojen začiatkom 17. storočia spustla, obnovená bola okolo roku 1680 ako osada a začiatkom 18. storočia sa vyvinula zasa v obec. Obyvatelia obce sa zaoberali poľnohospodárstvom a vinohradníctvom. V roku 1773 ju nachádzame pod názvom Dravcze. Za kapitalizmu sa tu nachádzal veľkostatok V. Básthyho. V roku1920 ju nachádzame pod názvom Pani Darovce, 1927 Panitské Dravce, 1948 Panické Dravce, maď. Panyidaróc.

Po zániku Rakúsko – Uhorskej monarchie od roku 1919 bola obec pričlenená do I. ČSR. V roku 1924 pre českých úradníkov boli postavené kasárne a colnice. Od novembra 1938 do roku 1945 územie obce patrilo do Maďarskej republiky. Obec bola oslobodená 2. februára 1945. Po odsune vojsk začal v obci nový život. Hlavným zdrojom obživy bolo rozvíjajúce sa poľnohospodárstvo.

Celkový ráz tejto poľnohospodársky využívanej krajiny dotvárajú kroviny, remízky a medze, ktoré sú dôležitým stabilizačným prvkom v krajine.

2.2. Územný systém ekologickej stability

V zmysle § 2 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny sa za územný systém ekologickej stability považuje taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.
Podľa RÚSES okresu Lučenec sa v širšom dotknutom území nachádzajú:
Genofondové plochy:
– 11 Volavčia kolónia
– 20 Močiar pri Veľkých Dálovciach
– 28 Štrkovisko v alúvium Ipľa – Bakšová lúka
– 91 Mŕtve ramená pri Veľkej nad Ipľom
Biocentrá :
– 60 regionálne hydrické biocentrum Mlyn
– 61 regionálne hydrické biocentrum Muľka
Biokoridory:
– Hydricko-terestrický biokoridor rieky Ipeľ

2.3. Chránené územia prírody a krajiny

Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.
V posudzovanom priestore platí, podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov 1. stupeň ochrany.

Veľkoplošné chránené územia
Veľkoplošné chránené územie sa nenachádza v blízkosti navrhovaného ťažobného priestoru. Najbližšie je situovaná CHKO Cerová vrchovina, ktorá je vzdialená 11 km od posudzovaného priestoru.

Maloplošné chránené územia
Navrhovaná činnosť sa nenachádza v území, ktoré by bolo súčasťou maloplošného chráneného územia.
Blízko k navrhovanej činnosti je prírodná rezervácia Dálovský močiar vzdialená cca 4 km juhozápadným smerom. Rozloha chráneného územia je 14,81 hektárov a rozloha ochranného pásma je 4,71 hektárov.
Chránené územie bolo vyhlásené všeobecne záväznou vyhláškou Krajského úradu v Banskej Bystrici č. 1/1999 zo dňa 25.3. 1999. Správcom územia je CHKO Cerová vrchovina. Na území prírodnej rezervácie platí 5. stupeň ochrany a na území jej ochranného pásma 4. stupeň ochrany prírody.
PR Dálovský močiar predstavuje komplex močiarnych biocenóz na nive rieky Ipeľ v krajine, ktorá je zväčša výrazne pozmenená a intenzívne poľnohospodársky využívaná. O jeho využívaní v minulosti a snahe odvodniť územie svedčí sieť kanálov ústiacich do upraveného koryta potoka Mašková. V súčasnosti je systém kanálov nefunkčný a v území je časť lúk kosená a neskôr spásaná hovädzím dobytkom. Vegetáciu navrhovanej prírodnej rezervácie Dálovský močiar tvoria predovšetkým močiarne spoločenstvá (trieda Phragmiti-Magnocaricetea), menej rozšírenými sú spoločenstvá vlhkých lúk (tr. Molinio-Arrhenatheretea) a spoločenstvá vŕby popolavej (zv. Salicion cinereae). Zastúpená je tiež vegetácia otvorených vodných plôch (trieda Lemnetea) a ruderálne spoločenstvá xerofytov rastúce na brehoch vôd (tr. Bidentetea tripartitae). Na hrádzi potoka Mašková sa nachádzajú fragmenty vysokobylinných nitrofilných porastov (rad Convolvuletalia sepium).
Okrem veľkej diverzity vodných a močiarnych biocenóz je hlavným dôvodom územnej ochrany i výskyt ohrozených druhov flóry Slovenska: okrasa okolíkatá (Butomus umbellatus), ostrica čiernoklasá (C. melanostachya), bublinatka obyčajná (Utricularia vulgaris agg)., chvostík myší (Myosurus minimus), žltuška lesklá (Thalictrum lucidum). Význam územia zvyšuje i výskyt chránených druhov živočíchov viažucich sa na tieto biotopy (ich podrobnejšia charakteristika je uvedená v kapitole Fauna).

Sústava chránených území európskeho významu- NATURA 2000
Chránené vtáčie územia (CHVÚ)

Dotknuté územie sa nachádza v chránenom vtáčom území Poiplie, ktoré bolo vyhlásené vyhláškou MŽP SR č. č. 20/2008 Z.z. zo dňa 7.januára 2008. Chránené vtáčie územie Poiplie

bolo vyhlásené za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana bieleho, strakoša kolesára, chriašteľa malého, chriašteľa bodkovaného, rybárika riečneho, ďatľa hnedkavého, včelárika zlatého, výrika lesného, penice jarabej, pipíšky chochlatej, prepelice poľnej, príhľaviara čiernohlavého, brehule hnedej, kane močiarnej, bučiačika močiarneho a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.
Chránené vtáčie územie má výmeru 8 062,9 hektára a nachádza sa v katastrálnych územiach okresov Levice, Veľký Krtíš a Lučenec.

Územia európskeho významu (ÚEV)
Posudzovaný priestor sa nachádza 4 km severozápadne od územia európskeho významu Dálovský močiar (SKUEV 0365 Dálovský močiar), ktoré bolo zverejnené vo výnose Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo dňa 14. júla 2004. UEV Dálovský močiar zaberá plochu PR Dálovský močiar, jeho ochranného pásma a priľahlú časť močiarneho spoločenstva smerom na juh až juhovýchod po rieku Ipeľ.
Výmera ÚEV je 90,22 ha. Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition (3150) a druhov európskeho významu: roháč obyčajný (Lucanus cervus), kunka červenobruchá (Bombina bombina) a vydra riečna (Lutra lutra).
Chránené stromy
V dotknutom území ani jeho bezprostrednom okolí sa nenachádzajú žiadne chránené stromy.

3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia

Z administratívno – správneho hľadiska sa dotknuté územie nachádza v okrese Lučenec, v obci Panické Dravce.

3.1. Obyvateľstvo

Podľa údajov Štatistického úradu SR žilo k 31.12.2011 v obci Panické Dravce 747 obyvateľov, z toho bolo 381 žien (52%) a 366 mužov (48%)

Počet obyvateľov k 31.12. spolu	747
muži	366
ženy	381
Predproduktívny vek (0-14) spolu	105
Produktívny vek (15-54) ženy	206
Produktívny vek (15-59) muži	258
Poproduktívny vek (55+Ž, 60+M) spolu	178
Počet sobášov	5
Počet rozvodov	0
Počet živonarodených spolu	4
muži	2
ženy	2
Počet zomretých spolu	11
muži	4
ženy	7
Celkový prírastok (úbytok) obyv. spolu	-8
muži	-5
ženy	-3

.

Národnostná štruktúra
Podľa údajov z vybraných výsledkov zo sčítania obyvateľov z roku 2001 žije z hľadiska národnostnej štruktúry v obci 52,1% občanov slovenskej národnosť, 46,09 % maďarskej, 0,82 % rómskej, 0,55 % českej a 0,14 % poľskej národnosti.

Religiózna štruktúra
Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov vykonaného Štatistickým úradom SR v roku 2001 bolo 5,76% obyvateľov mesta bez vyznania, z veriacich prevládali najmä rímskokatolíci 78,33 % a evanjelici 4,25 %. Ku gréckokatolíckemu vyznaniu sa hlásilo 0,27 % obyvateľov obce.

Ekonomické aktivity
Za ekonomicky aktívne obyvateľstvo sa považujú osoby, ktoré sú v pracovnom, členskom, služobnom alebo obchodnom pomere k nejakej organizácii, družstvu, nejakej osobe alebo inému právnemu subjektu.
Podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov predstavuje menej ako 50% z celkového počtu obyvateľov obce.
Podľa výsledkov sčítania obyvateľov domov a bytov z roku 2001, žilo vo Veľkej nad Ipľom 347 ekonomicky aktívnych obyvateľov.

3.2.Sídlo a jeho história

V. Básthyho. V roku1920 ju nachádzame pod názvom Pani Darovce, 1927 Panitské Dravce, 1948 Panické Dravce, maď. Panyidaróc. Novohradská obec Panické Dravce leží v juhozápadnej časti Lučeneckej kotliny na pravobrežnej terase Ipľa, v okrese Lučenec /kraj Banská Bystrica/.

Obec vznikla asi v 13. storočí. Prvá písomná zmienka je z roku 1246 a spomína sa pod názvom Draus, 1488 pod názvom Darocz, 1573 pod názvom Panydarocz, Pani Darocz. Patrila rozličným zemianskym rodinám / Daróczyovcom, Madáchovcom a iným/. Za vojen začiatkom 17. storočia spustla, obnovená bola okolo roku 1680 ako osada a začiatkom 18. storočia sa vyvinula zasa v obec. Obyvatelia obce sa zaoberali poľnohospodárstvom a vinohradníctvom. V roku 1773 ju nachádzame pod názvom Dravcze. Za kapitalizmu sa tu nachádzal veľkostatok.

V 10. - 11. stor. boli obľúbenými poľovnými oblasťami kráľov zvolenské lesy. Vedľa ciest smerujúcich na Zvolen sa vytvárali služnovské obce s rozdielnymi spoločenskými povinnosťami a právami. Ich hlavnou povinnosťou bolo
zaopatriť kráľovský sprievod. Obce kráľovských poľovníkov boli pomenované " Daróz ". Lovci / poľovníci / odvádzali kráľovskú daň odovzdaním kože.

Po zániku Rakúsko – Uhorskej monarchie od roku 1919 bola obec pričlenená do I. ČSR. V roku 1924 pre českých úradníkov boli postavené kasárne a colnice. Od novembra 1938 do roku 1945 územie obce patrilo do Maďarskej republiky. Obec bola oslobodená 2. februára 1945. Po odsune vojsk začal v obci nový život. Hlavným zdrojom obživy bolo rozvíjajúce sa poľnohospodárstvo.

3.3. Poľnohospodárska výroba

Obec Panické Dravce sa nachádzajú v teplej klimatickej oblasti mierne suchej s vysokými hodnotami slnečného svitu, s krátkym trvaním snehovej pokrývky ako aj s pomerne malou výškou snehovej pokrývky. Tieto danosti územia predstavujú vysoký potenciál pre pestovanie teplomilných plodín.
Územie patrí do oblasti kukuričnо - repársko - obilinárskej, repársko - obilinárskej, zemiakársko – obilinárskej a obilinársko - krmovinárskej. V rastlinnej výrobe prevláda pestovanie pšenice, kukurice a jačmeňa, v menšom podiele sa pestuje cukrová repa, olejniny a viacročné krmoviny.

3.4. Lesné hospodárstvo

Pôvodným lesnými porastmi v regióne sú listnaté lesy, v nižších polohách tvorené dúbravami a vo vyšších polohách bučinami. Vegetácia tohto územia však v minulosti bola výrazne ovplyvnená osídľovaním a dlhodobou poľnohospodárskou činnosťou, čo prispelo k zmene využívania krajiny a vegetačného krytu. Po odlesnení boli na erodovaných miestach vysadené agáty, čím došlo k intenzívnemu rozšíreniu tejto dreviny. Výrazné odlesnenie malo za následok aj to, že sa zachoval len zlomok lesných spoločenstiev. Spoločenstvo lužných lesov sa nezachovalo, len vo vyšších polohách sa vyskytujú zvyšky jelše lepkavej (Alnus glutinosa) a vŕby šedivej (Salix elaeagnos) a purpurovej (Salix purpurea). Vzhľadom na teplý klimatický ráz južnej časti regiónu veľkú rozlohu zaberajú zvyšky najteplomilnejšieho lesného spoločenstvo duba plstnatého s jaseňom manovým (Quercus pubescens - Carpinetum ornuis). Príkrejšie svahy sú sčasti pokryté spoločenstvom dubovo-hrabových lesov so zastúpením duba plstnatého (Quercus pubescens), ktoré sa pod vplyvom antropickej činnosti výrazne pretvorilo. Degradácia dubovo-hrabových lesov spolu s nevhodnými zásahmi ľudskej činnosti viedla ku vzniku kyslých dúbrav a agátových lesov. Brehové porasty Ipľa sú v súčasnosti vyvinuté len v podobe úzkeho pása stromov (vŕby, jelše), krovín a bylín.

3.5. Infraštruktúra

Vodovodná sie*ť*
V obci Panické Dravce sa nenachádza verejný vodovod. Obyvatelia si zabezpečujú vodu individuálne domovými studňami.

Kanalizač*n*á sie*ť*
V obci sa z časti nachádza verejná kanalizácia . Ostatné odpadové vody sú zneškodňované individuálne (splaškové vody sú akumulované v individuálnych žumpách, septikoch a suchých WC). V obci je vybudovaná kanalizácia pre dažďovú vodu.

Zásobovanie elektrickou energiou
Zásobovanie elektrickou energiou je vykonávané elektrorozvodmi Stredoslovenských elektrární so sídlom v Lučenci. V blízkosti posudzovaného priestoru vedie vzdušná linka 22 kV .

Zásobovanie zemným plynom
Územie okresu Lučenec je zásobované vysokotlakovým plynovodom, z ktorého sú napojené jednotlivé obce a závody. Obec Panické Dravce je napojená na jednu zo štyroch liniek tranzitných plynovodov VVTL, ktoré územím okresu prechádzajú.

Dopravná infraštruktúra
Územím obce Panické Dravce prechádza cesta II/585 vedúca z Lučenca do obce Pôtor, kde sa napája na komunikáciu prvej triedy I/75 spájajúcu okresy Lučenec a Veľký Krtíš.
Komunikácia je v správe SSC, ktorá tu, okrem iného, pravidelne vykonáva sčítanie dopravy. Posledným sčítaním, realizovaným v roku 2010, bola zistená nasledovná intenzita dopravy (pozn. najbližším ščítacím úsekom je úsek pri obci Veľká nad Ipľom (sčítací úsek 91907)

Celoštátne sčítanie dopravy v roku 2010:

Číslo cesty	Sčítací úsek	T	O	M	S
II/585	91907	1009	2543	4	3556

Vysvetlivky: T – nákladné automobily a prívesy; O – osobné a dodávkové automobily; M – motocykle; S – súčet všetkých automobilov a prívesov

Výkonnosť cestnej siete za rok 2000:

Číslo cesty	Úsek	Šírka	Vn (km/h)	Vp (km/h)	S (2000) (voz/24 h)	I50 voz/h)	Ip (voz/h)	Rok prekročenia
II/585	91907	10,5	70	50	1701	203	684	2030

Vysvetlivky: Vn – návrhová rýchlosť; Vp – požadovaná jazdná rýchlosť; S – súčet všetkých vozidiel bez prívesov (voz/24h); I50 – päťdesiatrázová intenzita (voz/h); Ip – prípustná intenzita (voz/h); rok prekročenia – rok, v ktorom dopravné zaťaženie charakterizované výhľadovou 50-rázovou intenzitou (I50) prekročí prípustnú intenzitu (Ip)

3.6. Služby

Ponuka služieb v obci je obmedzená len na predajňu potravinového tovaru, pohostinstvo, poštu a praktického lekára pre dospelých. V obci sa nachádza futbalové ihrisko .
Blízkosť mesta Lučenec rozširuje ponuku služieb mestského typu.

3.7 Cestovný ruch a rekreácia

Okres Lučenec, ktorého súčasťou je aj obec Panické Dravce je centrom turistického regiónu Novohrad. Kataster obce sa vyznačuje peknou krajinnou scenériou. Umelo vytvorené vodné plochy sú hlavným lákadlom pre návštevníkov z blízkeho i vzdialenejšieho okolia. Tiché prostredie vidieka, teplá klíma, voda so zaujímavou flórou a faunou vytvárajú podmienky pre rozvoj letného cestovného ruchu.
Štrkoviská sú rajom nielen rybárov, ale aj vhodným miestom pre rekreáciu návštevníkov obľubujúcich oddych pri vode.

Okolie obce tvorí pekná príroda skrášlená korytom rieky Ipeľ. Dva kilometre od obce smerom na juh sa nachádzajú Velické štrkoviská, ktoré tvorí viacero povrchových baní na ťažbu štrku. V štyroch baniach sa už neťaží a teda slúžia ako vyhľadávaný rybársky revír pre rôznorodosť rybných druhov. V okolí obce sa nachádzajú cyklistické trasy, či už po ochrannej hrádzi rieky Ipeľ, alebo v blízkych Mestských lesoch mesta Lučenec.

Nenáročný pahorkatinný reliéf územia s miernymi sklonmi je príťažlivý pre vyznavačov cykloturistiky rôznych vekových kategórií. Územím prechádza cyklistický náučný chodník, ktorý začína pri mestskom parku v Lučenci a končí pri Múzeu skamenelín v Ipolytarnóci v Maďarsku. Cyklochodník má 10 stanovíšť, ktoré dávajú návštevníkom do pozornosti prírodné, technické a historické zaujímavosti územia. K zaujímavostiam širšieho územia patrí vodná nádrž Ľadovo, postavená na Tuhárskom potoku, ktorá je využívaná na kúpanie, člnkovanie a vodné športy. V blízkej obci Jelšovec sa nachádza geologická atrakcia – sopečné krátery maarového typu, v ktorých sa udržiava voda v podobe kráterových jazierok. V obci Kalonda sa nachádza etnografické múzeum so stálou expozíciou, ktorá dáva možnosť nahliadnuť do histórie obce. História tohto územia je spätá s prítomnosťou bohatých uhorských a nemeckých rodov (Forgáchovci, Losconozyovci, Coburgovci), ktoré tu kedysi mali svoje majetky.
V neďalekej obci Rapovce sa začalo s výstavbou aquaparku Novolandia s celoročnou prevádzkou.
Danosti prírodného prostredia v okolí obce Panické Dravce, ale aj v regióne vytvárajú predpoklady pre rozvoj turistiky, agroturistiky, jazdu na koni a konskom záprahu, chalupárskej rekreácie.

3.8 Kultúrno-historické pamiatky a pamätihodnosti

V obci sa nachádza katolícky kostol
Členovia rodiny grófa Forgácha Žigmunda mali svoje sídlo na Haličskom zámku, ale užívali aj kúriu vo Veľkej nad Ipľom. Kultúrno-historické pamiatky a pamätihodnosti širšieho okolia sú sústredené predovšetkým do intravilánov obcí.
Sú to kostoly so svojimi oltármi a maľbami a tiež už spomínané kúrie.

4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia

Súčasný stav kvality životného prostredia je výsledkom vzájomného priestorového a časového pôsobenia stresových faktorov. V dôsledku antropogénnej činnosti dochádza k zaťaženiu jednotlivých zložiek životného prostredia, v ktorých sa v rôznej miere uplatňujú rizikové faktory, ktoré spätne limitujú kvalitu života.

4.1. Zdroje znečistenia ovzdušia

Emisná situácia
Charakteristika zdrojov znečistenia vychádza zo systému NEIS (národný emisný inventarizačný systém) zahŕňajúceho veľké a stredné zdroje znečisťovania ovzdušia.

Emisie zo stacionárnych zdrojov:
Rok/emisia TZL
(t/rok)

Rok/emisia	TZL (t/rok)	SO2 (t/rok)	NOx (t/rok)	CO (t/rok)	TOC (t/rok)	Amoniak (t/rok)
2007	48,533	4,010	54,974t	88,215t	52,627	182,013
2008	40,356	3,924	41,912	67,343	63,187	112,045

Zdroj: NEIS
Dotknuté územie z hľadiska čistoty ovzdušia nepatrí k zaťaženým oblastiam. Podiel na znečisťovaní majú hlavne doprava a vykurovanie.

Dotknuté územie z hľadiska čistoty ovzdušia nepatrí k zaťaženým oblastiam . Podiel na znečisťovaní má doprava a hlavne vykurovanie.

4.2. Stupeň znečistenia povrchových a podzemných vôd

Povrchové vody
Kvalita vody v toku Ipeľ : miesto odberu Ipeľ –Kalonda
V skupine základných fyzikálno-chemických ukazovateľov (B) bola kvalita vody zaradená do III. triedy.
V skupine biologických ukazovateľov (D) bola kvalita vody zaradená do III.-IV. triedy kvality .
Výsledky sú získané pri výskume : Kvalita povrchových vôd na Slovensku 2003 – 2004..

Podzemné vody
V roku 1994 bol v susednej obci Veľká nad Ipľom vykonaný hydrogeologický prieskum, ktorého úlohou bolo overenie možnosti zabezpečenia zdrojov podzemnej vody na pitné a úžitkové účely obce.
Na základe rozborov vody z vodného zdroja uvažovaného pre hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou, voda nevyhovovala STN 75 7111 „Pitná voda“. Boli prekročené normou stanovené medzné hodnoty mangánu Mn (limit – 0,05 mg/l) , železa Fe (limit – 0,2 mg/l) a amóniových iónov NH4+ (limit – 0,5 mg/l).
Hydrochemická charakteristika podzemnej vody vo Veľkej nad Ipľom:

HG vrt	NO_3 - mg/l	HL mg/l	CL- mg/l	**Mn mg/l**	ph	Ca+Mg mmol/l	Fe mg/l	NH_4 + mg/l	NO_{2-} mg/l	ChSk-Mn mg/l	KNK-4,5 mmol/l
HV-1 5.1.1994	0,70	0,00	6,00	**1,25**	7,00	4,30	9,10	2,70	0,03	2,00	8,30
HV-1 13.1.1994	3,99t	0,00	8,90	**0,67**	7,20	4,30	1,00	1,08	0,01	1,00	7,90

Hygienické rozbory mikrobiologických ukazovateľov poukazovali na prítomnosť psychrofilných, mezofilných, a koliformných baktérií.

4.3. Kontaminácia pôd a pôdy ohrozené eróziou

V území možno uvažovať o nasledovných zdrojoch znečisťujúcich látok v pôde:
– z prirodzených geochemických anomálií

– z automobilovej dopravy – zvýšené koncentrácie Pb a Cd do vzdialenosti cca 50 m od cesty II/585
Koncentrácie rizikových látok, podľa výsledkov monitorovacieho systému pôdy, neprekračujú najvyššie prípustné limity škodlivých látok, pričom sledované a hodnotené boli najmä kovy (Pb, Cd, Cr,Ni, Hg, As).
Dotknuté územie nepatrí medzi oblasti náchylné na geodynamické javy. Vodná erózia predstavuje menej ako 0,7 t/ha odnosu pôdy a veterná erózia je pre dotknuté územie charakterizovaná ako žiadna až slabá. Prejavy erózie sú tlmené vhodným využitím územia t.j. prevahou lúčno-pasienkových a lesných ekosystémov. Inaktivácia organických kontaminantov je nízka a transport organických kontaminantov je preto vysoký.

4.4. Znečistenie horninového prostredia

V území sa nenachádzajú významné zdroje znečistenia horninového prostredia.

4.5. Iné zdroje znečistenia

Iné zdroje znečistenia neboli v dotknutom území identifikované.

4.6. Súčasný zdravotný stav obyvateľstva

Hodnotenie súčasného zdravotného stavu obyvateľstva obce Panické Dravce je problematické nakoľko nie sú k dispozícii lokálne štatistické údaje. Údaje o zdravotnom stave obyvateľstva sú k dispozícií len sumárne za okres Lučenec.
Z príčin úmrtnosti v okrese Lučenec prevažuje úmrtnosť na choroby obehovej sústavy a nádorové ochorenia, čo je v súlade s celoslovenskými trendmi.
Stredná dĺžka života (podľa Správy o stave životného prostredia Banskobystrického kraja, 2002) pri narodení u mužov dosahuje hodnotu 67,15 rokov a u žien 76,09 rokov, čo je mierne pod celoslovenským priemerom.

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

Ako sme už v úvode poznamenali, v danom území v blízkosti plánovanej ťažobnej činnosti organizácie SILICIUM, s.r.o .prebieha ťažobná činnosť organizácie Novoreal – LC, s.r.o., ktorej výsledkom bude vytvorenie podmienok pre zriadenie sústavy nádrží, kde bude možné vykonávať extenzívny chov rýb na športové rybárstvo . Úpravou týchto štrkovísk po ukončení ťažby štrkopieskov v k.ú. Panické Dravce sa vytvoria štyri jazerá , prispôsobené na extenzívny chov rýb a pre činnosť rekreačného športového rybárstva .

1. Požiadavky na vstupy

Záber pôdy

a.) Názov a sídlo organizácie, ktorá bude ložisko dobývať:

Názov : **SILICIUM, s.r.o.**
Sídlo : Hviezdoslavová 31, 984 01 Lučenec
IČO : 47 531 240

b.) Názov okresu, obce, katastrálneho územia, prípadne bližšie označenie miesta dobývania

Kraj: Banskobystrický **kód:** 6
Okres: Lučenec **kód:** 606
Kat. územie: Panické Dravce **kód:** 845 299

Parcela: parcely KN C č.:

914/5 -TTP
914/6 - TTP
917/12 – orná pôda

Parcela KN E č. 458/9 - TTP

Pred začatím ťažobnej činnosti budú musieť byť tieto pozemky vyňaté z pôdneho poľnohospodárskeho fondu .

.

Ťažba štrkopieskov sa bude vykonávať v štyroch blokoch :

Číslo geol. bloku	**Parcela č.**	**Výmera parcely (m^2)**	**Plocha geol. bloku (m^2)**	**Hrúbka štrk. vrstvy (m)**	**Geol zásoby v bloku (m^3)**
I.	914/5	**9 591**	**6 050**	4,2	25 410
II.	914/6	**7 185**	**970**	4,2	4 074
III.	917/12	**12 539**	**9 950**	4,2	41 790
IV.	458/9	**10 243**	**4 360**	4,2	18 312
Spolu		**39 558**	**21 330**		

Dotknuté parcely a to parcela KN C č. 914/5, 914/6 a KN E č. 458/9 sú vedené ako trvalý trávny porast . V skutočnosti je však nesúlad druhu pozemku uvádzaného v katastri nehnuteľností (KN) oproti skutkovému stavu – trvalé trávne porasty evidované v KN sú však v súčasnosti využívané ako orná pôda , na ktorej sa pestuje kukurica a obilie .

Pri ťažobnej činnosti organizácie SILICIUM, s.r.o príde k záberu poľnohospodárskej pôdy spolu 39 558 m² .

Pred samotným začatím ťažobných prác bude podaná žiadosť na príslušný úrad o trvalé vyňatie o celkovom zábere 39 558 m² z poľnohospodárskeho pôdneho fondu natrvalo .

Z dôvodu , že pri ťažobnej činnosti sa bude skrývka ukladať do vyťažených priestorov, postupne sa vyťažené priestory zaplnia touto prebytočnou skrývkou a prebytočnou skrývkou z predchádzajúcej ťažobnej činnosti.

Vyťažené priestory na parcele KN E č. 458/9 budú zaplnené úplne.

Vyťažené priestory na parcele KN C č. 914/6 budú zaplnené úplne.

Vyťažené priestory na parcele KN C č. 914/5 budú zaplnené úplne.

Vyťažené priestory na parcele KN C č. 917/12 budú zaplnené len čiastočne , max 10% vyťaženej plochy, ostatný priestor sa naplní vodou a vznikne vodná plocha .

Predpokladáme, že zaplnené plochy časom zarastú .

Situácia po ukončení ťažobnej činnosti je znázornená v prílohe č. 4.

Spotreba vody
Pre prevádzkové potreby bude využívaná voda z vyťažených priestorov.

Potreba elektrickej energie
Areál nebude napojený na rozvod elektrickej energie. Potreba elektrickej energie bude uspokojovaná pomocou agregátov-centrál na výrobu elektrickej energie.

Nároky na pracovné sily
Počas prevádzky budú v areáli pracovať 4 pracovníci:

Vedúci pracovník : 1 pracovník
Expedícia : 1 pracovník
Pásové rýpadlo : 1 pracovník
Pokladňa : 1 pracovník

Prepojenie na dopravné a inžinierske siete
Areál je prístupný zo štátnej cesty II/585 Lučenec – Trenč cez jestvujúcu príjazdovú komunikáciu, ktorá bude napojená na ťažobné územie . Táto cesta sa už v súčasnosti používa na prebiehajúcu ťažobnú činnosť .

2. Údaje o výstupoch

Zdroje znečistenia ovzdušia

Počas realizácie navrhovanej činnosti budú hlavným zdrojom znečistenia ovzdušia dopravné automobily a dobývanie predmetného ložiska.
Príjazd a výjazd dopravných automobilov sa bude realizovať po ceste II/585, čo spôsobí zvýšenie koncentrácií znečisťujúcich látok v jej okolí. Znečistenie bude spôsobované predovšetkým tuhými látkami, najmä prachom a emisiami z dopravných automobilov.
Počas prevádzky bude zdrojom znečisťujúcich látok zvýšená intenzita dopravy na ceste II/585 S ohľadom na súčasnú intenzitu dopravy na ceste II/585 sa nepredpokladá sa prekročenie limitov stanovených na ochranu ovzdušia.
Zdrojom znečisťovania ovzdušia počas dobývania bude samotná ťažobná činnosť.

Tento zdroj bude podľa Vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší (ďalej len vyhl. č. 410/2012 Z. z.) kategorizovaný podľa Prílohy č. 1 k tejto vyhláške ako:
Ťažba a spracovanie silikátových surovín a iných surovín na výrobu stavebných materiálov alebo s iných priemyselne využívaných materiálov okrem stavebného piesku a štrku v mokrom stave >0 t - stredný zdroj
Z hľadiska emisno-imisného environmentálneho vplyvu t.j. rozptylu emisií a celkovej imisnej situácie lokality sa vzhľadom na dostatočné vzdialenosti nepredpokladajú negatívne javy. Dobývanie predmetného ložiska je projektované na území, ktoré nie je v zmysle § 9 zákona o ovzduší oblasťou vyžadujúcou osobitnú ochranu ovzdušia. Zdrojom znečisťovania ovzdušia sú skládky vyťažených štrkopieskov a ich triedenie. Určujúcou škodlivinou sú tuhé znečisťujúce látky (TZL). Stacionárnym zdrojom bude banská činnosť, ktorej technológiu určujú konkrétne bansko-geologické pomery ložiska a požiadavky na jeho racionálne dobývanie.

Odpadové vody
Pri činnosti vykonávanej banským spôsobom –ťažbe štrkopieskov nebudú vznikať odpadové vody.

Odpady

V spojitosti s dobývaním nevyhradeného nerastu budú v zmysle zákona o odpadoch vznikať ostatné a nebezpečné odpady. Ide najmä o odpady vznikajúce pri štandardnej administratívnej prevádzke a pri údržbe zariadení. V areáli lomu ako súčasť prevádzkových objektov je potrebné vybudovať zhromaždisko nebezpečného odpadu (NO), zabezpečené proti poveternostným podmienkam. Podlahu zabezpečiť voči priesaku škodlivých látok vrstvou

piesku, štrkopiesku a nepriepustnou fóliou. Ďalej je potrebné vybudovať zhromaždisko NO - znečistených zemín, ktoré môžu vznikať najmä v prípade havarijných únikov prevádzkových náplní mechanizmov do podložia.

a) Zhodnocovať odpady vznikajúce počas dobývania nevyhradeného nerastu, vrátane odpadov vznikajúcich prevádzkou mechanizmov zabezpečujúcich ťažbu nerastu a len tie, ktoré nie je možné zhodnotiť je potrebné zabezpečiť ich zneškodnenie.

b) S odpadmi vznikajúcimi počas dobývania vyhradeného nerastu nakladať v súlade s § 18 ods. 1 a ods. 2, § 19 ods. 1 a § 40c zákona o odpadoch. Vzniknuté odpady zhromažďovať v mieste ich vzniku vo vhodných nádobách (kontajneroch), primeraných druhu a množstvu zhromažďovaného odpadu.

c) Nebezpečné odpady, ktoré ak vzniknú počas ťažby je potrebné zhromažďovať utriedene podľa jednotlivých druhov, vo vhodných nádobách / kontajneroch v mieste ich vzniku, až do doby ich zhodnotenia resp. zneškodnenia oprávnenou organizáciou.

d) Viesť evidenciu o vzniku a nakladaní s odpadmi pre všetky odpady, ktoré vzniknú počas ťažby piesku napr. 01 01 02 - odpady z ťažby nerudných nerastov, O - ostatný odpad.

e) Po ukončení ťažby vyhradeného nerastu s použitím resp. aplikáciou inertných odpadov na rekultiváciu je potrebné požiadať tunajší úrad o vyjadrenie, nakoľko sa jedná o odpady, ktoré nepochádzajú z jedného prúdu (zdroja) a môžu predstavovať riziko pre zdravie ľudí a životné prostredie z dôvodu podozrenia, že sú kontaminované na rôznorodosť obsahu látok v tomto druhu odpadu najmä As, Cd, Co, Cr, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb, V a Zn. Hraničné koncentrácie látok nesmú prekročiť hodnoty ukazovateľov uvedené v bode 2.1.2. k rozhodnutiu Rady EÚ z 19. decembra 2002, ktorým sa stanovujú kritériá a postupy pre prijímanie odpadu na skládky odpadu podľa článku 16 a prílohy II k smernici 1999/31/ES. Pre stavebný a demolačný odpad sú (v zmysle požiadaviek novej rámcovej smernice o odpade) stanovené v POH SR do na roky 2011- 2015 v bode 3.1.8. nasledovné ciele, a to do konca roka 2015 zvýšiť prípravu na opätovné použitie, recykláciu a zhodnotenie stavebného odpadu (s výnimkou odpadu 17 05 04 zemina a kamenivo kategórie O) najmenej na 35% hmotnosti vzniknutého odpadu.

f) V prípade zámeru realizácie skládky na inertný odpad v predmetnom území po ukončení ťažby, je potrebné požiadať o udelenie súhlasu podľa § 7 ods. 1 písm. a) zákona o odpadoch.

Pôvodca odpadov po ukončení ťažby tunajšiemu úradu v termíne do 30 dní predloží:

1.) materiálovú bilanciu odpadov vzniknutých počas ťažby pre každý jeden druh odpadu osobitne na tlačive „Evidenčný list odpadu“,
2.) doklad o spôsobe zhodnotenia resp. zneškodnenia odpadov, ktoré vzniknú počas ťažby od prevádzkovateľa, ktorý je oprávnený resp. má udelený súhlas na prevádzkovanie zariadenia na zhodnocovanie resp. zneškodňovanie odpadov.

Zdroje hluku a vibrácií

Intenzita dopravy počas expedície po ceste II/585a intenzita hluku s ňou spojená nespôsobí významnú zmenu oproti súčasnému stavu.

Žiarenie a iné fyzikálne polia

Žiarenie a iné fyzikálne polia sa počas prevádzky –ťažby štrkopieskov nepredpokladajú.

Teplo, zápach a iné výstupy

Teplo, zápach a iné výstupy sa počas prevádzky –ťažby štrkopieskov nepredpokladajú.

Doplňujúce informácie

Zemné práce a terénne úpravy

Výrub drevín
V súvislosti s výkonom ťažobnej činnosti nebudú odstránené žiadne dreviny.

Asanácia objektov
Realizácia navrhovanej činnosti nevyžaduje vykonať asanáciu žiadnych objektov .

3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Vplyvy na horninové prostredie a reliéf
Navrhovaná činnosť bude realizovaná na území s minimálnym sklonom terénu.

Na odňatej ploche sa vykoná skrývka humusového horizontu priebežne v potrebnom rozsahu resp. v dostatočnom predstihu pred vlastnou skrývkou.
Na ploche sa vykonajú skrývkové práce humusového horizontu , a to zhrnutím humusového horizontu v potrebnom rozsahu pomocou kolesového nakladača , príp. buldozérom do pozdĺžneho valu , odkiaľ bude potom nakladaná a prevážaná na rozprestrenie ako orničná vrstva na určené parcely v zmysle dohody s vlastníkmi .

Ostatná skrývka, ktorá je tvorená sivohnedými až sivomodrými plastickými ílmi , sa bude nakladať pásovými rýpadlami na nákladné autá a bude sa používať na zaplnenie vyťažených priestorov, príp. na vytvorenie ochrannej hrádze do výšky 1,5 m od terénu .

Skrývkové práce musia byť vedené tak , aby nedochádzalo zbytočnému znečisťovaniu ložiska , práce je potrebné viesť v dostatočnom predstihu pred vlastnými ťažobnými prácami . Súlad skrývkových a ťažobných prác musí byť zosúladený z dôvodu dosiahnutia priaznivých ekonomických ukazovateľov , minimálneho záberu poľnohospodárskej pôdy a v nemalej miere pre zaistenie čistoty ťaženej suroviny. Spodná hranica skrývky sa zhoduje približne s ustálenou hladinou spodnej vody.

Účelom ťažobnej činnosti organizácie SILICIUM, s.r.o. bude získanie štrkopieskov za účelom ich využitia v stavebnom priemysle. Ťažobné jamy, ktoré vzniknú pri tejto činnosti, budú z časti zasypané skrývkovým materiálom. Ostatné zväčšia plochu rybníkov , ktoré sa tu vytvoria po činnosti organizácie Novoreal - LC, s.r.o., takže po ukončení obidvoch činností budú reliéf krajiny dopĺňať štyri jazerá s ochrannými hrádzami .

V rámci vyťaženia celého ťažobného priestoru bude plocha využívaná ako vodná plocha. V niektorých častiach ťažobných jám , z ktorých budú rybníky, sa ponechajú kolmé steny ,aby sa vytvorili vhodné hniezdne podmienky pre niektoré druhy vtákov .

Úpravou štrkovísk po ukončení ťažby štrkopieskov v k.ú. Panické Dravce sa vytvoria štyri jazerá , prispôsobené na extenzívny chov rýb a pre činnosť rekreačného športového rybárstva .

Vplyvy na pôdu

Okrem celkového záberu poľnohospodárskej pôdy- ornej pôdy a trvalého trávneho porastu sa nepredpokladajú žiadne ďalšie vplyvy posudzovaného areálu na kvalitu, stabilitu pôdy, produkčné schopnosti okolitých polí a lúčnych porastov.
Trvalo ovplyvnená bude pôda priamo v mieste vykonávania ťažobnej činnosti.. Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k záberu poľnohospodárskej pôdy.

Vplyvy na povrchové vody

Účelom ťažobnej činnosti štrkopieskov je vyťaženie štrkopieskov a ich využitie v stavebníctve .

Úpravou štrkovísk po ukončení ťažby štrkopieskov v k.ú. Panické Dravce sa vytvoria štyri jazerá , prispôsobené na extenzívny chov rýb a pre činnosť rekreačného športového rybárstva .

Sústava rybníkov je považovaná za vodnú stavbu podlá zákona NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách. V prípade umelých rybníkov bez prítoku zo zdroja povrchovej vody budú dotknuté útvary podzemných vôd. Podľa §5 ods.l) písm. b) vyhl. č. 51/2008 Z. z. sa hydrogeologickým prieskumom skúmajú vody v pásme prevzdušnenia, podmienky využívania podzemných vôd vrátane minerálnych vôd a termálnych vôd na rôzne ciele, ochrana ich množstva a ich kvalita a vzťah k ostatným zložkám životného prostredia. V rámci podrobného hydrogeologického prieskumu sa okrem iného podrobne skúmajú hydrogeologické pomery na zakladanie stavieb a na iné účely, realizujú geologické práce na získanie údajov, ktoré sú potrebné na vypracovanie projektov stavebných prác a iných prác.

V susednej obci Veľká nad Ipľom sa nachádzajú otvorené vodné plochy podzemných vôd prakticky bez obvodových hrádzi, a za posledných niekoľko desiatok rokov sa podzemná voda nikdy nedostala nad pôvodný terén až do úrovne koruny povodňovej hrádze vplyvom vzdutia od povodňovej vlny v toku. Preto bohato bude postačovať výška ochranných hrádzi okolo rybníkov vo výške 1,5 m nad súčasný terén. Táto úroveň prakticky zamedzí preliatiu podzemnej vody z rybníkov mimo ich navrhovaných obrysov, ak zároveň predpokladáme stabilitu zemín povodňovej fácie proti sufózii.

Vplyvy na podzemné vody

Hydrogeologická charakteristika

Hydrogeologický rajón QN 091 Kvartér Ipľa sa rozkladá v úzkom pruhu pozdĺž rieky Ipeľ na území geomorfologického celku Juhoslovenská kotlina. Rajón zaberá údolnú nivu Ipľa, pripadne sčasti nivy jeho prítokov a miestami do neho zasahujú sedimenty nízkej terasy, spodnej vysokej terasy, strednej vysokej terasy, spodnej strednej terasy a vrchnej strednej terasy.

Dnová výplň riečnych nív Ipľa a jeho prítokov je súvisle zachovaná. Tvorená je piesčitými štrkmi, ktoré sa striedajú s polohami a šošovkami piesku. Valúnový materiál býva dobre vytriedený a opracovaný. Tvorený je andezitmi, bazaltmi, granitoidmi, kremeňmi, pieskovcami, kryštalickými bridlicami a žilným kremeňom. Miestami smerom do nadložia piesčité štrky prechádzajú do stredno až hrubozrnných pieskov a gradačných valov neskorého glaciálu (wiirm) vystupujúcich zväčša po okraji riečnych nív, alebo do jemnejších, šikmo zvrstvených súvrství piesčitých štrkov a pieskov. Nadložie piesčitých štrkov dnovej

akumulácie tvorí povodňový kryt. Budovaný je súvrstvím hlinitých, hlinito-piesčitých, piesčitých ^ a ílovitých sedimentov holocénneho veku. Hrúbka povodňového krytu na mení i na krátke vzdialenosti v rozmedzí 2 až 7 metrov, ojedinele až 10 m.

Mocnosť kvartérnych sedimentov na terasách je v oblasti Lučenca a Kalinová 6-12 m. Bázu štrkopiesčitých kolektorov tvoria relatívne nepriepustné sedimenty neogénu - egeru v podobe vápnitých aleuritov lučenského súvrstvia. Súčiniteľ filtrácie a prietočnosti podložia kvartéru je o niekoľko "radov nižší ako majú kvartérne štrkopiesky alúvia.
Štrky a piesky starších (vyšších) terasových stupňov sú navetrané, bývajú zahlinené a sú podstatne menej zvodnené. Nadložie je tvorené fáciou povodňových ílov a hlín, komplexom spraší a sprašových hlín.
Kvartér alúvia povodia rieky Ipeľ od Holiše cez Mikušovce a Velikú nad Ipľom po Kalondu sa vyznačuje dobre vytriednými štrkpieskami, ich hrúbka sa zvyšuje do 6-8 m, z toho na štrky pripadá 3-4 m. Aluviálna niva sa rozširuje. Štrky majú dobrú priepustnosť a akumulačnú schopnosť. Výdatnosť vrtov sa pohybuje okolo 5-10 1/s. Najviac zvodnené sedimenty sú okolo Mikušoviec a Veľkej nad Ipľom, kde výdatnosť vrtov dosahuje až 15-17 1/s. Koeficient filtrácie dosahuje hodnotu 1,6.1CT^{3} m.s”^{1}. Jednotková špecifická výdatnosť je maximálne 2-5 l.s^{-1}.m^{-1}.
Podzemné vody územia majú charakter mierne napätých vôd s negatívnou piezometrickou úrovňou dôsledkom prestupu podzemných vôd z vyššie položených oblastí.
Generálny smer prúdenia podzemných vôd štrkovej akumulácie je determinovaný polohou miestnej eróznej bázy a má smer SSZ-JJV.
Zásoby podzemných vôd terás a nivy sú tvorené a dopĺňané atmosférickými zrážkami, alebo prestupom podzemných vôd z neogénnych kolektorov.
V zmysle klasifikácie J. Krásneho možno kvartérne kolektory, nachádzajúce sa v hydrogeologickom rajóne rozdeliť podľa prietočnosti do 2 skupín: kolektory s vysokou prietočnosťou (T v rozpätí 10"^{3}-10”^{2} m^{2}, s'^{1}) a kolektory so strednou prietočnosťou (T = l(T^{3}-lCr^{4}) . Ku oblasti s vysokou prietočnosťou patrí aj oblasť alúvia Ipľa. Koeficient filtrácie dosahuje hodnotu okolo až 1,6.1CT^{3} m.s"^{1}. Jednotková špecifická výdatnosť v kvartéri alúvia stredného Ipľa je maximálne 2-5 1/s/m.
Dôležitou režimovou charakteristikou je kolísanie hladiny podzemnej vody. Ide o plytký režim výrazne ovplyvňovaný hydrologickými a klimatickými pomermi. V identickej hydrogeologickej štruktúre sú známe vybudované objekty pozorovacej siete SMHÚ.

Číslo	Miesto	Nadm.výška	S t a v y	h l a d í n	
Objektu		m.n.m.	max.	min.	priem.
842	Kalonda	167,51	166,39	163,31	164,23
843	Veľká n/lpľ.	166,53	165,77	163,25	164,39
844	JJ	167,77	166,75	164,28	165,45
845	Mikušovce	171,28	171,33	169,37	170,48

možno Rozpätie kolísania v 50-ročnom sledovanom období očakávať až 3,0 m

Významným faktorom, ktorý sa podieľa na veľkej variabilite chemizmu podzemných vôd je organické a anorganické znečistenie rôzneho pôvodu, transportované do prostredia obehu fluviogénnych vôd infiltrujúcimi povrchovými a zrážkovými vodami, resp. priamymi prienikmi. Dôsledkom toho je nevyhovujúca kvalita fluviogénnych vôd skúmaného územia, ktorá s prevažujúcim zvýšeným obsahom Fe a Mn sťažuje alebo znemožňuje ich priame

vodohospodárske využitie. Okrem toho je značná časť podzemných vôd zaťažená mikrobiálnou kontamináciou antropogénneho pôvodu.

Výskyt, režim a prúdenie podzemnej vody

Podzemná voda sa nachádza súvisle pod povrchom celej skúmanej oblasti, nakoľko ide o rozsiahle alúvium rieky Ipeľ. Kolektorom podzemnej vody je dnová štrkopiesková akumulácia rieky veku wurm. Vrstva je uložená takmer vodorovne a jej podložie tvorí nepriepustné lučenské súvrstvie veku eger v podobe jemnopiesčitých vápnitých aleuritov mocnosti až 500-700 metrov. Terciérne podložie sa nachádza v úrovni cca 5,8-7,3 m. Štrková akumulácia je zastúpená zle zrneným štrkom, pieskom so štrkom a s ich viac zailovanými polohami s primesou „F". Vrstva je zvodnelá na celú výšku a predstavuje dobrý kolektor podzemnej vody. Priepustnosť (najmä vertikálnu) štrkovej akumulácie zhoršujú vložky a polohy jemnozrnných zemin a pieskov agradačných valov. Hladina podzemnej vody je mierne napätá . Koeficienty priepustnosti zvodnelej vrstvy boli čerpacími skúškami overené A podľa výsledkov zvodnený systém korytových štrkov náplavov Ipľa patrí medzi kolektory s vysokou prietočnosťou.

Aj z týchto dôvodov boli v oblasti medzi Mikušovcami a Rapovcami vybudované zdroje podzemnej vody na pitné účely pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou pred uvedením do prevádzky vodného diela Málinec.

Nadložie štrkov je tvorené málo priepustným súvrstvím povodňovej fácie alúvia - ílov a jemných ílovitých pieskov celkovej mocnosti 2,5-3,2 m. Tieto zeminy možno považovať za málo priepustné s odhadovaným koeficientom filtrácie podľa STN 73 6850 v rozmedzí Podzemná voda na lokalite pochádza najmä z infiltrácie z< zrážok v tých miestach územia, kde sú menej priepustné zeminy v menšej miere z prestupu z vyššie položených častí územia - riečne terasy Ipľa a poriečna roveň, prípadne Jelšovská pahorkatina. V okrajovej časti lokality sa nachádza plocha- nevýrazný náplavový kužeľ vychádzajúci z bočnej doliny ,kde je situovaná Margočova osada. Ako je aj zrejmé z dokumentácií vrtu Jl, v tejto časti je vrstva štrku zjavne zredukovaná na úkor proluviálnych sedimentov náplavového kužeľa. Sedimenty sú viac zvrstvené, ale väčší podiel majú menej priepustné jemnozrnné zeminy a charakter hladiny je v celom prolúvii napätý. Predĺžený smer doliny Margočovej osady do alúvia udáva zhruba aj generálny smer pomalého prúdenia podzemnej vody na lokalite.

Vrty boli realizované v rôznom časovom období, preto nie je smerodatné porovnanie zistených nadmorských výšok ustálených hladín podzemnej vody, nakoľko táto neustále kolíše. Môžu sa porovnávať jedine vrty realizované v jednej etape s meraním hladín v rovnakom čase. V nasledovnej tabuľke uvádzame zistené úrovne hladín podzemnej vody v jednotlivých prieskumných dielach:

	výška	narazená hladina		ustálená hladina	
vrt	m.n.m.	m.p.t	m.n.m.	m.p.t.	m
J1	167,12	2,50	164,62	1,70	165,42
J2	167,29	2,60	164,69	2,60	164,69
PDJ1	167,20	2,50	164,70	2,00	165,20
PDJ2	167,20	3,50	163,70	1,80	165,40

Z uvedených údajov by vyplývalo, že pohyb medzi vrtmi J1 a J2 je minimálny - pri vzdialenosti cca 600 m a rozdiele hladín 73 cm je hydraulický gradient 0,00012, prakticky zanedbateľný a značí to mimoriadne pomalé prúdenie podzemnej vody medzi vrtmi. Za predpokladu veľmi vysokého koeficientu filtrácie $k_f = 10^{-3}$ m. s^{-1} bude rýchlosť prúdenia orientačne $1CT^{7}$ m. s^{-1}, alebo aj 0,008 m/deň, čo značí prakticky nádrž stojatej podzemnej vody.

Zvodnelá vrstva korytových štrkov je z dvoch strán obmedzená hydraulickými okrajovými podmienkami. Prvá okrajová podmienka je na okraji zvodne smerom ku vyššej terase a má charakter q = konšt, čo znamená prítok z vyššie položených častí okolitého územia. Okraj alúvia prebieha približne paralelne so štátnou cestou Panické Dravce-Veľká nad Ipľom, ešte ďalej cca niekoľko 10 metrov od tejto cesty smerom ku vyššie položeným častiam územia. Druhá hydraulická okrajová podmienka je typu H .= konšt. a nachádza sa na hranici zvodnelej vrstvy a povrchového toku - rieky Ipeľ. Situáciu komplikuje prítomnosť niekoľkých menších bočných dolín do hlavnej doliny Ipľa.

Zmeny v režime a kvalite podzemných vôd

V podstate každý zásah spôsobený stavebnou činnosťou alebo zemnými prácami väčšieho rozsahu môže mať za následok zmenu režimu podzemnej vody. Vždy to závisí od konkrétnych podmienok. V súčasnosti je režim podzemnej vody podmienený tvorbou, pohybom a odberom podzemnej vody na skúmanej lokalite. Podzemné vody sú dotované najmä zo zrážok, a menšej miere aj prítokom z vyššie položených časti územia. Tvoria sa a akumulujú vo vrstve korytových štrkov a štrkopieskov alúvia rieky Ipel. Prítok z iných časti územia je prostredníctvom vodivých proluviálnych sedimentov, ktoré vychádzajú z menších bočných dolín a tvoria ploché pomerne nevýrazné dejekčné kužele. Prestup podzemných vôd prostredníctvom týchto útvarov je pomalý v dôsledku nižšej priepustnosti ako majú korytové štrky. Kolísanie hladiny podzemnej vody v alúviu v prirodzenom režime má minimálny vplyv na vody dejekčných kuželov. Výpar z povrchu pôdy v danej oblasti sa pohybuje ročne okolo 475 mm. Potenciálny ročný výpar je zhruba 765 mm, v teplom polroku cca 665 m. Klimatický ukazovateľ zavlaženia (rozdiel medzi potenciálnym výparom a zrážkami) vykazuje výrazný nedostatok vlahy, až 320 mm. V prípade otvorenia voľnej vodnej plochy podzemnej vody sa v plnej miere uplatni potenciálny výpar. Nakoľko však sumár plánovaných vodných plôch nie je veľký, nebude to mať výrazný (merateľný) vplyv na režim podzemnej vody v rámci celého útvaru podzemnej vody.
Malý elementárny odtok z územia s pravdepodobnosťou prekročenia počas 355 dni v roku je max. 0,2 1/s/km^2. Maximálny elementárny odtok z územia s pravdepodobnosťou prekročenia raz za 100 rokov je 2-4 m^3/s/km^2. Priemerný elementárny odtok za rok je okolo 3 1/s/km^2. Skrytý (podzemný) odtok z územia je veľmi nízky, pri stojacej podzemnej vody prakticky zanedbateľný. **Plánovaným stavebným zásahom sa významne nenaruší súčasný prirodzený režim podzemnej vody, minimálne sa zmení len pomer výparu a odtoku v prospech výparu.** V záujmovom území, ani v jeho blízkom okolí nie sú známe využívané zdroje podzemnej vody. Najbližšie studne určené na individuálne zásobovanie pitnou vodou sú v Margóčovej osade .
Tieto studne sú situované proti smeru prúdenia podzemnej vody v takej vzdialenosti, kde možno s istotou vylúčiť akýkoľvek vplyv vodných pomerov plánovanej stavby a zemných prác na odber podzemných vôd z týchto zdrojov. A takisto to nemôže ovplyvniť ani kvalitu podzemnej vody proti smeru prúdenia na takú vzdialenosť. Prípadné kolísanie hladiny vody v rybníkoch vyvolané zvýšeným výparom nemá z hľadiska celkovej vodnej bilancie podstatný vplyv. Dokazuje to aj situácia v podobných zariadeniach v obci Veľká nad Ipľom, kde vybudovanie nádrži a otvorených plôch podzemnej vody nemalo preukázateľný vplyv na dlhoročné meranie hladín podzemnej vody v pozorovacích objektoch SHMÚ.
Ak sa dodržia všetky zásady nakladania s nebezpečnými látkami v prostredí budúcich rybníkov a aj počas ich výstavby, kvalita podzemnej vody nebude ničím ohrozená. Plánovaná činnosť nemá výrazný vplyv na prípadnú zmenu akosti a zloženia podzemnej vody tak, aby to zmenilo jej kvalitu nad únosnú mieru.
V záverečnej správe hydrogeologického prieskumu sa uvádza, že „Druhá hydraulická okrajová podmienka je typu H = konšt. a nachádza sa na hranici zvodnelej vrstvy a

povrchového toku - rieky Ipeľ." Takže vzťah podzemnej vody vo zvodnelej vrstve a povrchovej vody v toku je uvedený - je to hydraulická okrajová podmienka H = konšt. Za priemerného stavu vody v rieke sú náplavy odvodňované samotnou riekou, v tomto prípade len v minimálnej miere, nakoľko ako sa uvádza v správe - podzemnú vodu vzhľadom na nepatrný hydraulický gradient možno považovať pre praktické účely za statickú. Nepoznáme však tie parametre vzťahu rieky a podzemnej vody, ktoré sa týkajú hydraulickej neúplnosti (neúplné zarezanie koryta, kolmatácia brehov). Tieto údaje by bolo možné získať najlepšie overovacím vrtom priamo pri koryte v posudzovanom profile a realizáciou hydrodynamických skúšok na zabudovanom vrte. Vrt Jl je pravdepodobne príliš vzdialený od koryta pre tieto účely a nebol ani vystrojený pre účel čerpacej skúšky. Potenciálny problém negatívneho vplyvu rieky počas vysokých stavov je možné objasniť pomerne jednoducho. Vplyv zvýšenia (vzdutia) hladiny podzemnej vody závisí od veľkosti povodňovej vlny a jej trvania, ďalej od spomínanej hydraulickej neúplnosti, od koeficientu hydraulickej difuzivity D, ktorá vyjadruje rýchlosť šírenia tlakovej vlny vo zvodnenom prostredí a je definovaná ako pomer koeficientu prietočnosti T a storativity (zásobnosti) S a od stavu piezometrickej úrovne hladiny podzemnej vody. Pri akejkoľvek povodňovej vlne v medziach ochranných hrádzí jej vplyv smerom od koryta postupne slabne a vyznieva v závislosti od charakteru hladiny a prípadnej ďalšej hydraulickej okrajovej podmienky na inej strane zvodne. Pri malých tokoch je vplyv povodňových vín na podzemné vody priestorovo obmedzený na niekoľko desiatok metrov.

V susednej obci Veľká nad Ipľom sa nachádzajú otvorené vodné plochy podzemných vôd prakticky bez obvodových hrádzi, a za posledných niekoľko desiatok rokov sa podzemná voda nikdy nedostala nad pôvodný terén až do úrovne koruny povodňovej hrádze vplyvom vzdutia od povodňovej vlny v toku. Preto bohato bude postačovať výška ochranných hrádzi okolo rybníkov vo výške 1,5 m nad súčasný terén. Táto úroveň prakticky zamedzí preliatiu podzemnej vody z rybníkov mimo ich navrhovaných obrysov, ak zároveň predpokladáme stabilitu zemín povodňovej fácie proti sufózii.

Otázka sufózie nie je problémom, nakoľko súfózia vplyvom zvýšeného hydraulického gradientu najviac hrozí bezprostredne pri päte protipovodňovej hrádze, kde žiadne zemné práce pri budovaní rybníkov nehrozia. Vo väčších vzdialenostiach sa postupne znižuje hydraulický gradient a piezometrická úroveň hladiny podzemnej vody. V miestach rybníkov sufózia logicky nehrozí, a to ani pórová ani zeminová - pokiaľ sufóziou myslíme filtračnú stabilitu zemín. Pórová súfózia, ktorá je menej nebezpečná, by mohla podľa zrnitosti nastať len v podložných kvartérnych štrkopieskoch, ktoré budú z rybníkov v plnom rozsahu odstránené. Podložné terciérne vrstvy aleuritov vzhľadom na svoju nízku priepustnosť, prekonsolídovaný stav a konzistenciu pôsobia ako hydraulický izolátor bez možnosti konvekčného prenosu.

Zeminová sufózia hrozí podľa zrnitosti v nadložných jemnozrnných zeminách povodňovej fácie, so vzrastajúcou vzdialenosťou však od päty hrádze aj toto klesá. Zeminy povodňovej fácie sú prevažne kohézne zeminy a preto skôr hrozí prelomenie pokryvu. Orientačne možno očakávať sufóziu nekohéznych zemín pri čísle nerovnozrnnosti U=10 a hydraulickom gradiente 1=0,5, alebo pri U=3 a 1=1,0. Hydraulický gradient 1=1,0 je vysoko nepravdepodobný. Najväčšie nebezpečenstvo okrem bezprostrednej päty svahu protipovodňovej hrádze je asi v bývalom starom koryte Ipľa, ktorý je medzi projektovanými rybníkmi a súčasným korytom rieky, nakoľko nie je zrejmé akým spôsobom a z akých výplňových materiálov boli zasypávané staré ramená a meandre.

Vplyvy na ovzdušie

Počas realizácie navrhovanej činnosti budú hlavným zdrojom znečistenia ovzdušia dopravné

automobily a dobývanie predmetného ložiska.
Príjazd a výjazd dopravných automobilov sa bude realizovať po ceste II/585, čo spôsobí zvýšenie koncentrácií znečisťujúcich látok v jej okolí. Znečistenie bude spôsobované predovšetkým tuhými látkami, najmä prachom a emisiami z dopravných automobilov. Počas prevádzky bude zdrojom znečisťujúcich látok zvýšená intenzita dopravy na ceste II/585 S ohľadom na súčasnú intenzitu dopravy na ceste II/585 sa nepredpokladá sa prekročenie limitov stanovených na ochranu ovzdušia.

Zdrojom znečisťovania ovzdušia počas dobývania bude samotná ťažobná činnosť.

Tento zdroj bude podľa Vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší (ďalej len vyhl. č. 410/2012 Z. z.) kategorizovaný podľa Prílohy č. 1 k tejto vyhláške ako:

Ťažba a spracovanie silikátových surovín a iných surovín na výrobu stavebných materiálov alebo s iných priemyselne využívaných materiálov okrem stavebného piesku a štrku v mokrom stave >0 t - stredný zdroj

Z hľadiska emisno-imisného environmentálneho vplyvu t.j. rozptylu emisií a celkovej imisnej situácie lokality sa vzhľadom na dostatočné vzdialenosti nepredpokladajú negatívne javy. Dobývanie predmetného ložiska je projektované na území, ktoré nie je v zmysle § 9 zákona o ovzduší oblasťou vyžadujúcou osobitnú ochranu ovzdušia. Zdrojom znečisťovania ovzdušia sú skládky vyťažených štrkopieskov a ich triedenie. Určujúcou škodlivinou sú tuhé znečisťujúce látky (TZL). Stacionárnym zdrojom bude banská činnosť, ktorej technológiu určujú konkrétne bansko-geologické pomery ložiska a požiadavky na jeho racionálne dobývanie.

Vplyv na flóru

Pre investora bola povolená výnimka zo zákazu ustanoveného v § 2 ods. 1 písm. d) vyhlášky č. 20/2008 Z.z. ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Poiplie. Výnimkou sa investorovi povolilo použitie parciel KN-C č. 914/5 a 914/6 a tej časti parcely KN-C č. 914/1, ktorá zodpovedá parcele KN-E č. 458/9 v k.ú. Panické Dravce s druhom pozemku trvalé trávne porasty na nepoľnohospodárske účely v súvislosti s ťažnou štrkopieskov podľa projektovej dokumentácie „Plán na využívania ložiska pre ložisko štrkopieskom Panické Dravce I. na roky 2015-2023 (zámer)“, ktorý vypracoval Ing. Dušan Kalafut v mesiaci jún 2014.
Parcely KN-C č. 914/5-6 a 914/1 (t.j. KN-E č. 458/9) v k.ú. Panické Dravce sú podľa výpisu z katastra nehnuteľností evidované s druhom pozemku trvalé trávne porasty. Predmetné územie dotknuté navrhovanou činnosťou je v súčasnosti využívané ako orná pôda (kukurica, obilie). Kukuričné pole nie je biotopom žiadneho prioritného druhu CHVÚ Poiplie, ale obilné pole je potenciálnym hniezdnym a potravným biotopom pre prepelicu poľnú *(Cotumix coturnix*).

Vplyv na faunu

Činnosť je situovaná v Chránenom vtáčom území Poiplie, ktoré bolo vyhlásené vyhláškou MŽP SR č. 20/2008 Z.z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Poiplie. Dotknuté územie je využívané ako orná pôda. Kukuričné pole nie je biotopom žiadneho druhu, ktorý je predmetom ochrany Chráneného vtáčieho územia Poiplie, obilie je potenciálnym hniezdnym a potravným biotopom pre prepelicu poľnú *(Coturnix coturnix*), potravným biotopom pre kaňu močiarnu *(Circus aeruginosus)* a bociana bieleho *(Ciconia ciconiä).* Vzniknuté vodné

plochy sú potenciálnym biotopom pre rybárika riečneho *(Alcedo atthis),* v prípade sukcesného zarastávania rybníkov drevinami aj biotopom bučiačika močiarneho *{Ixobrychus minutus).*
Chránené vtáčie územie Poiplie je súčasťou európskej sústavy chránených území.
Chránené vtáčie územie Poiplie bolo vyhlásené na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana bieleho, strakoša kolesára, chriašteľa malého, chriašteľa bodkovaného, rybárika riečneho, ďatľa hnedkavého, včelárika zlatého, výrika lesného, penice jarabej, pipíšky chochlatej, prepelice poľnej, príhľaviara čiemohlavého, brehule hnedej, kane močiarnej, bučiačika močiarneho a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.
Možné negatívne vplyvy na Chránené vtáčie územie Poiplie sú ďalšia redukcia potenciálnych trvalých trávnych porastov,,, pravdepodobné vyrušovanie prepelice poľnej, bociana bieleho a kane močiarnej a likvidácia ich hniezdnych a potravných biotopov, možné šírenie inváznych druhov rastlín. V súvislosti so vznikom vodnej plochy môže predmetná činnosť priniesť aj pozitívne zmeny v početnosti vodných druhov vtákov (napr. rybárika riečneho, bučiačika močiarneho, kane močiarnej) rozšírením ich biotopov.
Realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá významný negatívny vplyv na predmet ochrany Chráneného vtáčieho územia Poiplie. Vyrušovanie druhov, ktoré sú predmetom jeho ochrany, bude mať lokálny a dočasný charakter. Následne sa u predmetných druhov zmení ich distribúcia v rámci Chráneného vtáčieho územia Poiplie a je predpoklad, že jedince budú využívať vhodné vzdialenejšie biotopy resp. zmení sa časový interval využívania predmetnej lokality. Dôjde k zmene funkcií dotknutého územia, napr. hniezdneho biotopu *Coturnix coturnix* na potravný biotop iných. napr. mokraďných druhov *(Alcedo atthis, Ixobrychus minutus).*
V Chránenom vtáčom území Poiplie bolo od jeho vyhlásenia realizovaných a je pripravovaných viacero činností, ktoré ho negatívne ovplyvňujú predovšetkým zmenou TTP na iné využívanie, najmä Plány využívania ložísk štrkopieskov (Veľká nad Ipľom, Veľká nad Ipľom - Farská lúka, Panické Dravce, Mikušovce), Plány likvidácie štrkovísk (Kalonda, Holiša), rôzne stavby vrátane líniových, a iné. Vzhľadom na uvedenú kumuláciu zásahov do Chráneného vtáčieho územia Poiplie možno oprávnene predpokladať, že ich únosnosť sa blíži k hranici významnosti. Bez určenia limitov únosnosti zmien v Chránenom vtáčom území Poiplie nie je možná kvantifikácia kumulatívnych účinkov.
Okresný úrad ŽP Lučenec ako príslušný orgán štátnej správy na úseku ochrany prírody na základe uvedeného konštatuje, že navrhovaná Činnosť, Plán využívania ložiska pre ložisko štrkopieskov Panické Dravce I na roky 2015 - 2023, nie je nevyhnutná na zabezpečenie starostlivosti o Chránené vtáčie územie Poiplie a pravdepodobne nemôže mať samostatne alebo v kombinácii s inou činnosťou významný vplyv na Chránené vtáčie územie Poiplie.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Záujmová lokalita sa nachádza na území s prvým stupňom ochrany v zmysle § 12 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny avšak evidujeme tu vyššie záujmy ochrany prírody a krajiny a to Chránené vtáčie územie (CHVÚ) Poiplie (SKCHVU021), ktoré je súčasťou európskej sústavy chránených území (NATURA 2000). CHVÚ Poiplie bolo vyhlásené vyhláškou MŽP SR č. 20/2008 Z.z. za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bocian biely, strakoš kolesár, chriašteľ malý, chriašteľ bodkovaný, rybárik riečny, ďateľ hnedkavý, vcelarik zlatý, výrik lesný, penica jarabá, pipíška chochlatá, prepelica poľná, príhľaviar čiernohlavý, brehuľa hnedá, kaňa močiarna, bučiačik močiarny a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

V § 2 ods. 1 písm. d) vyhlášky č. 20/2008 Z.z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Poiplie sa za zakázanú činnosť, ktorá môže mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia považuje, použitie existujúceho trvalého trávneho porastu na nepoľnohospodárske účely. Rozhodnutím Okresného úradu Banská Bystrica, odboru starostlivosti o životné prostredie bola rozhodnutím č. OU-BB-OSZPl-2014/030740-Ko povolená pre investora výnimka zo zákazu ustanoveného v § 2 ods. 1 písm. d) vyhlášky č. 20/2008 Z.z.' ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Poiplie.
Výnimkou sa investorovi povolilo použitie parciel KN-C č. 914/5 a 914/6 a tej časti parcely KN-C č. 914/1, ktorá zodpovedá parcele KN-E č. 458/9 v k.ú. Panické Dravce s druhom pozemku trvalé trávne porasty na nepoľnohospodárske účely v súvislosti s ťažbou štrkopieskov podľa projektovej dokumentácie „Plán na využívania ložiska pre ložisko štrkopieskom Panické Dravce I. na roky 2015-2023 (zámer)", ktorý vypracoval Ing. Dušan Kalafut v mesiaci jún 2014.
Parcely KN-C č. 914/5-6 a 914/1 (t.j. KN-E č. 458/9) v k.ú. Panické Dravce sú podľa výpisu z katastra nehnuteľností evidované s druhom pozemku trvalé trávne porasty. Predmetné územie dotknuté navrhovanou činnosťou je v súčasnosti využívané ako orná pôda (kukurica, obilie). Kukuričné pole nie je biotopom žiadneho prioritného druhu CHVÚ Poiplie, ale obilné pole je potenciálnym hniezdnym a potravným biotopom pre prepelicu poľnú *(Cotumix cotumix),* potravným biotopom pre kaňu močiarnu *(Circus aeruginosus*) a bociana bieleho (*Cicconia cicconio).* Vzniknuté vodné plochy - pozostatky po ťažbe štrkopieskov sú potenciálnym biotopom pre rybárika riečneho (*Alcedo atthis),* v prípade sukcesného zarastania rybníkov drevinami aj biotopom bučiačika močiarneho (*Ixobrychus minutus).*
V odbornom stanovisku Okresného úradu Banská Bystrica, odboru starostlivosti o životné prostredie č. OU-BB-OSZPl-2014/025224-Ko vydaného v zmysle § 28 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny k navrhovanej činnosti „Plán využívania ložiska pre ložisko štrkopieskov Panické Dravce I. na roky 2015 -2023" v k.ú. Panické Dravce na parcelách KN-C č. 917/12, 914/5-6 a KN-E č. 458/9 sa konštatuje, že navrhovaná činnosť - ťažba štrkopieskov nie je nevyhnutná na zabezpečenie starostlivosti o Chránené vtáčie územie Poiplie a pravdepodobne nemôže mať samostatne alebo v kombináciami s inou činnosťou významný vplyv na Chránené vtáčie územie Poiplie. Realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá významný negatívny vplyv na predmet ochrany Chráneného vtáčieho územia Poiplie. Vyrušovanie druhov, ktoré sú predmetom jeho ochrany, bude mať lokálny a dočasný charakter. Následne sa u predmetných druhov zmení ich lokalita výskytu v rámci Chráneného vtáčieho územia Poiplie a je predpoklad, že jedince budú využívať vhodné vzdialenejšie biotopy resp. zmení sa ich časový interval využívania predmetnej lokality.
Na základe terénneho zisťovania uskutočneného ŠOP SR, Správou CHKO Cerová vrchovina dňa 28.07.2014 bol zistený nesúlad druhu pozemku uvádzaného v katastri nehnuteľností (KN) oproti skutkovému stavu - trvalé trávne porasty evidované v KN sú využívané ako orná pôda, na ktorej sa pestuje kukurica a obilie. Podľa stanoviska ŠOP SR, Správy CHKO Cerová vrchovina č. SCHKO CV/307/14 zo dňa 30.07.2014 sa v súčasnosti na predmetnej lokalite nenachádzajú biotopy európskeho a národného významu. Zmena biotopu a vyrušovanie cieľových druhov v blízkosti záujmovej lokality bude na ploche menšej ako 1 % potenciálneho biotopu vybraných cieľových druhov vtákov. Z dôvodu, že v súčasnosti neexistuje štúdia únosnosti krajiny pre realizáciu činností spojených s ťažbou štrkopieskov v CHVÚ Poiplie, tak bola predmetná činnosť posudzovaná odbornou organizáciou ochrany prírody individuálne a nie v súvislosti s ostatnými činnosťami uskutočňovanými v CHVÚ Poiplie t.j. nebol posudzovaný kumulatívny efekt. Aktuálne ŠOP SR vypracováva Program starostlivosti o chránené vtáčie územie, pričom v predmetnom území je potrebné zapracovať aj kumulatívny efekt činností a stanoviť únosnosť činností v území.

Vplyvy na štruktúru a scenériu krajiny

Po ukončení ťažobnej činností budú reliéf krajiny dopĺňať štyri jazerá s ochrannými hrázami a primerane dôjde k zmene v štruktúre a scenérii dotknutého územia. Do územia, doteraz s poloprírodným charakterom sa vnesie viac antropogénnych prvkov. Táto zmena však nebude pôsobiť rušivo .

Vplyvy na obyvateľstvo

Obyvatelia, ktorí bývajú v obci ,sa stretávajú s pohybom nákladných automobilov prepravujúcich vyťažený materiál s už realizovanej ťažobnej činnosti . Vzhľadom k navrhovanému rozsahu ťažobných prác organizácie SILICIUM, s.r.o. bude tento vplyv podobný a zanedbateľný.

Navrhovaná činnosť svojim rozsahom a charakterom nevyvolá rozsiahlejšiu zmenu v území oproti jestvujúcemu stavu.

Z dlhodobého hľadiska sa navrhovaná činnosť prejaví v pozitívnom smere, pretože sa vytvoria nové pracovné miesta a vytvoria sa rybníky, ktoré budú miestom oddychu a športového rybárstva .

Vplyv na rekreáciu a cestovný ruch

Realizácia navrhovanej činnosti organizácie SILICIUM, s.r.o. bude slúžiť k vytvoreniu finančných prostriedkov na dobudovanie vzniknutých rybníkov, ktoré budú svojím zameraním významným príspevkom v rozvoji rekreácie a cestovného ruchu nielen v obci, ale i v regióne.

Možnosť vyskúšať si a prípadne osvojiť si základy rybárstva sú v súčasnosti vyhľadávaným spôsobom trávenia voľného času.

Priaznivým vplyvom navrhovaného činnosti je využitie prírodného potenciálu na rekreáciu, a tým na aktívne pôsobenie vo sfére cestovného ruchu.

Realizácia bude mať významný pozitívny vplyv na rozvoj cestovného ruchu .

Vplyv na dopravu

Prístupovou komunikáciou k ťažobnému priestoru je cesta II/585 Veľká nad Ipľom – Pôtor. Po nej bude prebiehať expedícia vyťažených štrkopieskov.

Ak vychádzame z plánovanej ťažby pre organizáciu SILICIUM,s.r.o., tak potom bude doprava mať intenzitu :

Plánovaná ťažba za rok : 15 300 t

15 300 t/rok : 8 mesiacov = 1 912 t/ mesiac

Pri priemernej nosnosti nákladných áut 25 t/nákladné auto bude frekvencia :

Frekvencia nákladných áut za mesiac :
1 912 t : 25 t = 77 áut za mesiac

Frekvencia za deň :
77 nákladných áut : 20 prac. dní = 3,8 nákladných áut na deň .

Predpokladáme , že organizácia SILICIUM, s.r.o. začne vykonávať činnosť až po ukončení činnosti organizácie Novoreal –LC, s.r.o. V takomto prípade by malo po ceste prejsť priemerne cca 5 áut za deň s vyťaženým materiálom . V prípade , ak by sa vykonávali obidve činnosti naraz bolo by to spolu 9 nákladných áut za deň s vyťaženým materiálom, ale táto alternatíva je nepravdepodobná z dôvodu, že najprv bude ukončená výstavba rybníkov a až potom začne ťažba štrkopieskov za účelom ťažby štrkopieskov. Vyťažené štrkopiesky sa budú expedovať smerom na Lučenec ale aj smerom na Veľký Krtíš, čo znamená zníženie intenzity cez obec Panické Dravce na polovicu .

Posledným sčítaním, realizovaným v roku 2010, bola zistená nasledovná intenzita dopravy (pozn. najbližším sčítacím úsekom je úsek pri obci Veľká nad Ipľom (sčítací úsek 91907)

Celoštátne sčítanie dopravy v roku 2010:

Číslo cesty	Sčítací úsek	T	O	M	S
II/585	91907	1009	2543	4	3556

Vysvetlivky: T – nákladné automobily a prívesy; O – osobné a dodávkové automobily; M – motocykle; S – súčet všetkých automobilov a prívesov

Podľa sčítania dopravy z roku 2010, vplyv prepravy vyťažených štrkopieskov z lokality Panické Dravce na celkovú dopravu bude nevýznamný.

Iné vplyvy navrhovanej činnosti
Iné vplyvy navrhovanej činnosti sa nepredpokladajú.

4. Hodnotenie zdravotných rizík

Realizáciou zámeru sa nepredpokladajú žiadne vplyvy, ktoré by významne ohrozovali zdravotný stav obyvateľstva.
Riziká spojené s hlučnosťou, znečisťovaním ovzdušia i vznikom odpadov sú minimálne a zvládnuteľné bežne dostupnými opatreniami.
Všetky používané materiálové a technické prostriedky pri prevádzke budú spĺňať nároky na ne kladené v zmysle platných noriem, včítane nárokov v oblasti ochrany zdravia. Výstavba a prevádzka bude zabezpečovaná technologickými a prevádzkovými postupmi v súlade s právnymi predpismi v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.
Prevádzkou nevznikanú osobitné zdravotné riziká, ktoré by významnejšie ohrozovali zdravie obyvateľstva v okolí a zamestnancov .

5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia

Navrhovaná činnosť sa nachádza juhozápadne pri obci Panické Dravce v území s platným prvým stupňom ochrany prírody .

Situovanie navrhovanej činnosti vo väzbe na chránené územia :

CHKO Cerová vrchovina		CHVU Poiplie	
priame situovanie	vzdialenosť	priame situovanie	vzdialenosť
-	11 km	*	*

Vysvetlivky:
(-)- činnosť nie je situovaná v chránenom území
(km, resp. m)- údaj o vzdialenosti od hranice chráneného územia
(*)- činnosť je situovaná v príslušnom chránenom území

Vplyv na veľkoplošné chránené územia

Navrhovaná činnosť sa nenachádza v území, ktoré by bolo súčasťou veľkoplošného chráneného územia, ani v jeho blízkom okolí. Najbližšia chránená krajinná oblasť je CHKO Cerová vrchovina vzdialená 11 km od posudzovaného priestoru.

Vplyv na maloplošné chránené územia
Navrhovaná činnosť sa nenachádza v území, ktoré by bolo súčasťou maloplošného chráneného územia.
Najbližšie k navrhovanej činnosti je PR Dálovský močiar .
Realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k priamemu zásahu do prírodnej rezervácie a jej ochranného pásma.
Navrhovanou činnosťou nedôjde k negatívnemu vplyvu na predmet ochrany PR Dálovský Močiar.

Vplyv na územia NATURA 2000

Vplyv na chránené vtáčie územia (CHVÚ)
Chránené vtáčie územie Poiplie je súčasťou európskej sústavy chránených území.
Chránené vtáčie územie Poiplie bolo vyhlásené na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana bieleho, strakoša kolesára, chriašteľa malého, chriašteľa bodkovaného, rybárika riečneho, ďatľa hnedkavého, včelárika zlatého, výrika lesného, penice jarabej, pipíšky chochlatej, prepelice poľnej, přhľaviara čiemohlavého, brehule hnedej, kane močiarnej, bučiačika močiarneho a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.
Možné negatívne vplyvy na Chránené vtáčie územie Poiplie sú ďalšia redukcia potenciálnych trvalých trávnych porastov,,, pravdepodobné vyrušovanie prepelice poľnej, bociana bieleho a kane močiarnej a likvidácia ich hniezdnych a potravných biotopov, možné šírenie inváznych druhov rastlín. V súvislosti so vznikom vodnej plochy môže predmetná činnosť priniesť aj pozitívne zmeny v početnosti vodných druhov vtákov (napr. rybárika riečneho, bučiačika močiarneho, kane močiarnej) rozšírením ich biotopov.

Realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá významný negatívny vplyv na predmet ochrany Chráneného vtáčieho územia Poiplie. Vyrušovanie druhov, ktoré sú predmetom jeho ochrany, bude mať lokálny a dočasný charakter. Následne sa u predmetných druhov zmení ich distribúcia v rámci Chráneného vtáčieho územia Poiplie a je predpoklad, že jedince budú využívať vhodné vzdialenejšie biotopy resp. zmení sa časový interval využívania predmetnej lokality. Dôjde k zmene funkcií dotknutého územia, napr. hniezdneho biotopu *Coturnix coturnix* na potravný biotop iných. napr. mokraďných druhov *(Alcedo atthis, Ixobrychus minutus).*
Pri vydávaní tohto odborného stanoviska vychádzal okresný úrad banská Bystrica z odborného stanoviska organizácie ochrany prírody v zmysle § 65a ods. 2 písm. v) zákona, Štátnej ochrany prírody SR č. ŠOP SR/3349/2014 zo dňa 31.7.2014, prílohou ktorého boli vyplnené screeningové formuláre na hodnotenie plánov a projektov ovplyvňujúcich sústavu NATURA 2000, a to formulár pre zisťovacie konanie a záznam o nezistení významných účinkov.

Okresný úrad ako príslušný orgán štátnej správy na úseku ochrany prírody na základe uvedeného konštatuje, že navrhovaná Činnosť, Plán využívania ložiska pre ložisko štrkopieskov Panické Dravce I na roky 2015 - 2023, nie je nevyhnutná na zabezpečenie starostlivosti o Chránené vtáčie územie Poiplie a pravdepodobne nemôže mať samostatne alebo v kombinácii s inou činnosťou významný vplyv na Chránené vtáčie územie Poiplie.

Posudzovaný zámer nebude mať významný negatívny vplyv na druhy, ktoré sú predmetom ochrany a priaznivý stav druhov.

Činnosť neohrozí zachovanie populácií dotknutých druhov.
Činnosť nebude mať významný negatívny vplyv na priaznivý stav územia z hľadiska jeho predmetu a cieľov ochrany. Zámer sa nepovažuje za zásah do územia, ktorý môže spôsobiť podstatné zmeny (významné zmeny) v biologickej rozmanitosti, štruktúre a funkcii ekosystémov.

<u>Vplyv na územia európskeho významu (ÚEV)</u>
Navrhovaná činnosť sa nenachádza priamo v území európskeho významu. Najbližšie územie európskeho významu SKUEV 0365 Dálovský močiar je vzdialené cca 5 k m juhozápadným smerom. Cieľom ochrany UEV sú prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition (3150) a druhov európskeho významu: roháč obyčajný (Lucanus cervus), kunka červenobruchá (Bombina bombina) a vydra riečna (Lutra lutra).
Tieto biotopy a druhy sa neviažu na posudzovaný areál. K ich priamej likvidácii vplyvom realizácie navrhovanej činnosti nedôjde. Aktivity navrhnuté v rámci areálu taktiež nespôsobia zmeny ekologických funkcií biotopov v území, nedôjde k fragmentácii lokality a k strate kľúčových charakteristík lokality, na ktorých závisí predmet ochrany (pravidelné zaplavovanie, resp. podmáčanie územia, kvalita vody, zmeny klímy).
Záujmy ochrany prírody a krajiny sú orientované na záchranu mokraďného spoločenstva Dálovského močiara a navrhovaná činnosť tieto záujmy nijakým spôsobom neovplyvní.

Činnosť nebude mať významný negatívny vplyv na priaznivý stav územia z hľadiska jeho predmetu a cieľov ochrany. Zámer sa nepovažuje za zásah do územia, ktorý môže spôsobiť podstatné zmeny (významné zmeny) v biologickej rozmanitosti, štruktúre a funkcii ekosystémov navrhovaného UEV

.
Vplyv na chránené stromy
V posudzovanom území sa nenachádzajú žiadne chránené stromy a teda navrhovaná činnosť nebude mať negatívny vplyv na žiaden chránený strom.

6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska významnosti a časového priebehu pôsobenia

Pri ťažobnej činnosti organizácie SILICIUM, s.r.o. očakávame , že najvýznamnejší vplyv bude mať táto činnosť na :

- Vplyv na flóru, faunu, chránené územia, krajinu - scenéria krajiny, CHVÚ
- Vplyv na dopravu – zvýšené zaťaženie komunikácie
- Vplyv na obyvateľstvo - zamestnanosť
- Vplyv na záber pôdy – trvalé vyňatie z PPF
-

Ako sme už vyššie uviedli, ako prvá bude vykonávaná činnosť organizáciou Novoreal – LC,s.r.o. súvisiaca s vytvorením sústavy rybníkov s plochou 3,5682 ha.

Po ukončení tejto činnosti začne vykonávať svoju činnosť organizácia SILICIUM, s.r.o., ktorá svojou ťažobnou činnosťou na ploche 2,1330 ha vytvorí finančné prostriedky z predaja štrkopieskov na rozbeh činnosti rybníkového hospodárstva .Pretože sa pri tejto činnosti budú zasypávať vyťažené priestory skrývkou , po ukončení ťažobnej činnosti organizáciou SILICIUM,s.r.o. ostane vodná plocha o rozlohe cca 0,9 ha, o ktorú sa zväčší plocha rybníkov a celková rozloha vodnej plochy tak bude cca 4,5 ha.

Ťažobná činnosť bude mať nevýznamný vplyv na flóru, faunu, chránené územia, krajinu - scenériu krajiny, CHVÚ .

Projektovaná výška ťažobnej činnosti sa pohybuje vo výške cca 5 300 t ročne , čo bude mať nevýznamný vplyv na dopravu .

Ťažobná činnosť bude mať pozitívny vplyv na zamestnanosť obyvateľov .

Pre hodnotenie významnosti vplyvov bola použitá 4-stupňová škála:

- nevýznamný (negatívny) – zanedbateľný vplyv, štandardne používané opatrenia sú dostatočne účinné a zabezpečia elimináciu dopadov
- stredne významný (negatívny) vplyv – vplyv, ktorého pôsobenie na zložku životného prostredia možno eliminovať opatreniami, resp. vyžadujú zmenu technológie, úpravu dispozičného riešenia ako aj iné technické úpravy, ktoré zabezpečia zmiernenie dopadov. Charakter vplyvu a jeho dopady nie sú v rozpore s platnou legislatívou a limitmi stanoveným na ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia.
- významný vplyv (negatívny) – má dosah na širšie okolie, jedná sa o ireverzibilný vplyv, ktorého účinok nie je možné dostatočne účinne eliminovať opatreniami. Charakter vplyvu a jeho dopady sú v rozpore s platnou legislatívou a dochádza k prekročeniu limitov stanovených na ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia.
- pozitívny vplyv

Zložka prírodného prostredia a druh vplyvu	Významnosť vplyvu			
	negatívny významný	negatívny stredne významný	nevýznamný	pozitívny
Vplyvy na obyvateľstvo				
hluk			■	
emisie			■	
prašnosť			■	
zamestnanosť				■
Vplyv na ovzdušie				
zhoršenie kvality ovzdušia (prašnosť, emisie)			■	
Vplyv na vodu				
ovplyvnenie kvality a kvantity podzemných vôd			■	
ovplyvnenie kvality tokov			■	
ovplyvnenie kvantity vody v tokoch			■	
Vplyvy na horninové prostredie a reliéf				
stabilita horninového prostredia			■	
znečistenie horninového prostredia			■	
Vplyv na pôdu				
záber pôdy			■	
erózne ohrozenie			■	
Vplyvy na flóru, faunu, chránené územia, krajinu				
výruby drevín a krovín			■	
likvidácia alebo poškodenie ekologicky hodnotných porastov alebo drevín			■	
ohrozenie chránených druhov			■	
vplyv na chránené územia, vrátane ÚEV			■	

vplyv na CHVÚ			■	
vplyv na scenériu krajiny			■	
Doprava				
zvýšenie záťaže komunikácie			■	

.

7. Predpokladaný vplyv presahujúci štátne hranice

Vplyv zámeru nepresahuje štátne hranice.

8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyv s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia.

Kumulatívne vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia v bližšom okolí.

Ako sme už vyššie poznamenali, v danom území v blízkosti plánovanej ťažobnej činnosti organizácie SILICIUM, s.r.o. prebieha ťažobná činnosť organizácie Novoreal – LC, s.r.o., ktorej výsledkom bude vytvorenie podmienok pre zriadenie sústavy nádrží, kde bude možné vykonávať extenzívny chov rýb na športové rybárstvo . Úpravou týchto štrkovísk po ukončení ťažby štrkopieskov v k.ú. Panické Dravce sa vytvoria štyri jazerá , prispôsobené na extenzívny chov rýb a pre činnosť rekreačného športového rybárstva .

Kumulatívne vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia z činností obidvoch organizácií budú :

Vplyv na záber pôdy .

Organizácia	Novoreal-LC,s.r.o.	SILICIUM, s.r.o.	Spolu
Záber pôdy ha	3,5682 ha	3,9558 ha	**5,7012 ha**

Celkovo bude ťažobnou činnosťou dotknuté 7,5240 ha poľnohospodárskej pôdy.

Vplyv na scenériu krajiny .

Ako sme vyššie uviedli, časť vyťažených priestorov bude zaplnená skrývkou a po ťažobnej činnosti predpokladáme **celkovú plochu , ktorá bude zaplnená vodou o výmere cca 4,7 ha .**

Vplyv na dopravu .

Ak vychádzame z plánovanej ťažby pre jednotlivé organizácie, tak potom bude doprava mať intenzitu :

Organizácia Novoreal – LC,s.r.o. :
Plánovaná ťažba za rok : 19 200 t
19 200 t/rok : 8 mesiacov = 2 400 t/ mesiac
Pri Ø nosnosti nákladných áut 25 t/auto bude frekvencia :
Frekvencia za mesiac :
2 400t : 25 t = 96 áut za mesiac
Frekvencia za deň :
96 áut : 20 prac. dní = **4,8 áut na deň**

Organizácia SILICIUM,s.r.o. :
Plánovaná ťažba za rok : 15 300 t
15 300 t/rok : 8 mesiacov = 1 912 t/ mesiac
Pri Ø nosnosti nákladných áut 25 t/auto bude frekvencia :
Frekvencia za mesiac :
1 912 t : 25 t = 77 áut za mesiac
Frekvencia za deň :
77 áut : 20 prac. dní = **3,8 áut na deň**

Organizácia	Novoreal-LC,s.r.o.	SILICIUM, s.r.o.	Spolu
Frekvencia nákl. áut za mesiac	96	77	**173**
Frekvencia nákl. áut za deň	4,8	**3,8**	**8,6**

Predpokladáme , že organizácia SILICIUM, s.r.o. začne vykonávať činnosť až po ukončení činnosti organizácie Novoreal –LC, s.r.o. V takomto prípade by malo po ceste prejsť priemerne cca 5 áut za deň s vyťaženým materiálom . **V prípade , ak by sa vykonávali obidve činnosti naraz bolo by to spolu 9 nákladných áut za deň s vyťaženým materiálom, ale táto alternatíva je nepravdepodobná z dôvodu, že najprv bude ukončená výstavba rybníkov a až potom začne ťažba štrkopieskov za účelom ťažby**

štrkopieskov. Vyťažené štrkopiesky sa budú expedovať smerom na Lučenec ale aj smerom na Veľký Krtíš, čo znamená zníženie intenzity cez obec Panické Dravce na polovicu .

Podľa sčítania dopravy z roku 2010 vplyv prepravy vyťažených štrkopieskov z lokality Panické Dravce aj v prípade ťažby na obidvoch lokalitách bude nevýznamný.

Vplyv na zamestnanosť .

Organizácia	Novoreal-LC,s.r.o.	SILICIUM, s.r.o.	Spolu
Zamestnanosť v počiatočnom období	4 zamestnanci	0 zamestnancov	4 zamestnanci
Zamestnanosť v druhom období	2 zamestnanci	4 zamestnanci	6 zamestnanci
Zamestnanosť v treťom období	3 zamestnanci	4 zamestnanci	7 zamestnancov
Zamestnanosť v štvrtom období	3 zamestnanci	0 zamestnancov	3 zamestnanci

Počiatočné obdobie je súčasné obdobie, keď vykonáva ťažobnú činnosť organizácia Novoreal LC,s.r.o. Ak by začala organizácia SILICIUM, s.r.o. vykonávať ťažobnú činnosť súčasne s organizáciou Novoreal –LC,s.r.o, nastalo by druhé obdobie . Tretie obdobie nastane ,ak bude ťažba organizácie Novoreal –LC, s.r.o. ukončená, v tejto oblasti bude vybudované rybníkové hospodárstvo a organizácia SILICIUM,s.r.o. začne vykonávať ťažobnú činnosť . Štvrté obdobie nastane po ukončení činnosti organizácie SILICIUM, s.r.o. a pri činnosti rybníkového hospodárstva .

Nepredpokladáme ťažobnú činnosť na obidvoch lokalitách súčasne , preto druhé obdobie je nepravdepodobné . Zamestnanosť sa bude pohybovať od 4 zamestnancov cez 7 zamestnancov na konečných min. 3 zamestnancov.

Vplyv na ovzdušie .

Počas realizácie navrhovanej činnosti budú hlavným zdrojom znečistenia ovzdušia dopravné automobily a dobývanie predmetného ložiska.

Vplyv dopravy sme zhodnotili vyššie. S ohľadom na súčasnú intenzitu dopravy na ceste II/585 sa nepredpokladá prekročenie limitov stanovených na ochranu ovzdušia.

Zdrojom znečisťovania ovzdušia počas dobývania bude samotná ťažobná činnosť.

Zdrojom znečisťovania ovzdušia sú skládky vyťažených štrkopieskov a ich triedenie. Určujúcou škodlivinou sú tuhé znečisťujúce látky (TZL).
Emisie TZL zo štrkovne sú vypočítané zo všeobecných emisných faktorov a emisných závislostí uverejnených vo Vestníkoch MŽP SR č. 6/1996, v znení úprav 1/1999, v čiastke 6/1999 , v čiastke 1/2000 s v čiastke 5/2008 Vestníka MŽP SR.

Bod 5. Kameňolomy a spracovanie kameňa – emisné faktory.

V štrkovni sa vykonávajú při ťažbe a spracovaní štrku nasledovné úkony:

Organizácia Novoreal – LC,s.r.o

Proces	**EF(g/tona)**	**Množstvo horniny (ton/rok)**	**Emisia TZL (ton/rok)**	**Poplatok (€)**
Primárne triedenie-triedič	0,2	19 200	0,00384	0,6373
Doprava pásmi-presypy	0,02	19 200	0,000384	0,0637
SPOLU:			**0,004224**	**0,7010**

Organizácia SILICIUM, s.r.o

Proces	**EF(g/tona)**	**Množstvo horniny (ton/rok)**	**Emisia TZL (ton/rok)**	**Poplatok (€)**
Primárne triedenie-triedič	0,2	15 300	0,00306	0,5078
Doprava pásmi-presypy	0,02	15 300	0,000306	0,0507
SPOLU:			**0,003366**	**0,5585**

Produkcia TZL a výpočet poplatku :

Organizácia	Novoreal-LC,s.r.o.	SILICIUM, s.r.o.	Spolu
Produkcia TZL (t/rok)	0,004224	0,003366	**0,00759**
Poplatok €/rok	0,70	0,56	**1,26**

Z hľadiska emisno-imisného environmentálneho vplyvu t.j. rozptylu emisií a celkovej imisnej situácie lokality sa vzhľadom na dostatočné vzdialenosti a na minimálnu produkciu TZL (max 0,00759 t/rok) nepredpokladajú negatívne vplyvy na ovzdušie

Vplyvy na povrchové a podzemné vody

Výpar z povrchu pôdy v danej oblasti sa pohybuje ročne okolo 475 mm. Potenciálny ročný výpar je zhruba 765 mm, v teplom polroku cca 665 m. Klimatický ukazovateľ zavlaženia (rozdiel medzi potenciálnym výparom a zrážkami) vykazuje výrazný nedostatok vlahy, až 320 mm. V prípade otvorenia voľnej vodnej plochy podzemnej vody sa v plnej miere uplatni potenciálny výpar. **Nakoľko však sumár plánovaných vodných plôch nie je veľký, nebude to mať výrazný (merateľný) vplyv na režim podzemnej vody v rámci celého útvaru podzemnej vody.**
Malý elementárny odtok z územia s pravdepodobnosťou prekročenia počas 355 dní v roku je max. 0,2 1/s/km^2. Maximálny elementárny odtok z územia s pravdepodobnosťou prekročenia raz za 100 rokov je 2-4 m^3/s/km^2. Priemerný elementárny odtok za rok je okolo 3 1/s/km^2. **Plánovaným stavebným zásahom sa významne nenaruší súčasný prirodzený režim podzemnej vody, minimálne sa zmení len pomer výparu a odtoku v prospech výparu.** V záujmovom území, ani v jeho blízkom okolí nie sú známe využívané zdroje podzemnej vody . Skrytý (podzemný) odtok z územia je veľmi nízky, pri stojacej podzemnej vody prakticky zanedbateľný a ťažobná činnosťz tohto dôvodu nebude mať vplyv ani na vzdialenejšie zdroje podzemnej vody, využívané v okolí.

Vplyvy na flóru, faunu a krajinu

V Chránenom vtáčom území Poiplie bolo od jeho vyhlásenia realizovaných a je pripravovaných viacero činností, ktoré ho negatívne ovplyvňujú predovšetkým zmenou TTP na iné využívanie, najmä Plány využívania ložísk štrkopieskov (Veľká nad Ipľom, Veľká nad Ipľom - Farská lúka, Panické Dravce, Mikušovce), Plány likvidácie štrkovísk (Kalonda, Holiša), rôzne stavby vrátane líniových, a iné. Evidencia dobývania štrkopieskov a pieskov v tejto oblasti je uvedená v prílohe .Vzhľadom na uvedenú kumuláciu zásahov do Chráneného vtáčieho územia Poiplie možno oprávnene predpokladať, že ich únosnosť sa blíži k hranici významnosti. Bez určenia limitov únosnosti zmien v Chránenom vtáčom území Poiplie nie je možná kvantifikácia kumulatívnych účinkov.

Možné negatívne vplyvy na Chránené vtáčie územie Poiplie sú ďalšia redukcia potenciálnych trvalých trávnych porastov,,, pravdepodobné vyrušovanie prepelice poľnej, bociana bieleho a kane močiarnej a likvidácia ich hniezdnych a potravných biotopov, možné šírenie inváznych druhov rastlín. V súvislosti so vznikom vodnej plochy môže predmetná činnosť priniesť aj pozitívne zmeny v početnosti vodných druhov vtákov (napr. rybárika riečneho, bučiačika močiarneho, kane močiarnej) rozšírením ich biotopov.
Realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá významný negatívny vplyv na predmet ochrany Chráneného vtáčieho územia Poiplie. Vyrušovanie druhov, ktoré sú predmetom jeho ochrany, bude mať lokálny a dočasný charakter. Následne sa u predmetných druhov zmení ich distribúcia v rámci Chráneného vtáčieho územia Poiplie a je predpoklad, že jedince budú využívať vhodné vzdialenejšie biotopy resp. zmení sa časový interval využívania predmetnej lokality. Dôjde k zmene funkcií dotknutého územia, napr. hniezdneho biotopu *Coturnix coturnix* na potravný biotop iných. napr. mokraďných druhov *(Alcedo atthis, Ixobrychus minutus)*.
Podľa odborného stanoviska organizácie ochrany prírody v zmysle § 65a ods. 2 písm. v) zákona, Štátnej ochrany prírody SR č. ŠOP SR/3349/2014 zo dňa 31.7.2014, prílohou ktorého boli vyplnené screeningové formuláre na hodnotenie plánov a projektov ovplyvňujúcich sústavu NATURA 2000, a to formulár pre zisťovacie konanie a záznam o nezistení významných účinkov sa únosnosť zásahov blíži k hranici únosnosti, avšak bez určenia limitov únosnosti zmien v CHLÚ Poiplie nie je možná kvantifikácia kumulatívnych účinkov..

Podľa tabuľky „Dobývanie štrkopieskov a pieskov a počet zamestnancov pri dobývaní v obvode Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici sa dobývanie štrkopieskov v oblasti Poiplia sa vykonávala na ôsmich lokalitách :

Lokalita	2009	2010	2011	2012	2013
Holiša	29,4	54,4	0,0	0,0	0,0
Kalonda	35,0	18,0	0,0	0,0	0,0
Mikušovce					18,5
Nitra nad Ipľom				0,9	0,7
Nitra nad Ipľom			35,2	17,0	0,0
Panické Dravce			17,0	21,0	3,7
Veľká nad Ipľom		12,0	65,0	72,0	51,0
Veľká nad Ipľom-Farská lúka	12,8	9,1	4,8	30,0	9,1

Údaje v tabuľke sú v kt vyťažených štrkopieskov.

Z tabuľky vyplýva , že v súčasnosti sa dobývanie vykonáva už len na piatich lokalitách , pričom v roku 2014 bola ukončená činnosť aj na lokalite Veľká nad Ipľom - Farská Lúka, pričom **ťažba za rok 2013 za všetky lokality bola na úrovni 83,0 kt/rok .**

Okresný úrad v Banskej Bystrici ako príslušný orgán štátnej správy na úseku ochrany prírody na základe uvedeného konštatuje, že navrhovaná Činnosť, Plán využívania ložiska pre ložisko štrkopieskov Panické Dravce I na roky 2015 - 2023, nie je nevyhnutná na zabezpečenie starostlivosti o Chránené vtáčie územie Poiplie **a pravdepodobne nemôže mať samostatne alebo v kombinácii s inou činnosťou významný vplyv na Chránené vtáčie územie Poiplie.**

Z kumulatívneho hodnotenia vyplýva, že činnosť ťažby štrkopieskov na ložisku Panické Dravce organizáciou SILICIUM, s.r.o., ak by ju vykonávala zároveň s činnosťou organizácie Novoreal - LC, s.r.o., nebude mať významne negatívny vplyv . Ako sme už vyššie uviedli, činnosť organizácie SILICIUM, s.r.o. započne až po ukončení ťažby štrkopieskov organizáciou Novoreal - LC, s.r.o. a to aj z dôvodu, že vyťažené množstvo štrkopieskov z oboch lokalít je problém naraz umiestniť u odberateľov. Preto sa bude vykonávať činnosť obidvoch organizácií postupne a keď sa činnosťou organizácie Novoreal - LC, s.r.o. vytvoria rybníky, na ich dobudovanie budú slúžiť finančné prostriedky získané z potom vykonávanej ťažobnej činnosti organizácie SILICIUM, s.r.o.

Ťažobná činnosť organizácie Novoreal - LC, s.r.o. sa v súčasnosti už vykonáva, pričom vplyvy na okolie z tejto činnosti sú málo významné. Podobne to bude aj v budúcnosti, keď svoju činnosť bude vykonávať organizácia SILICIUM, s.r.o..

9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou činnosti

Ďalšie riziká sa nepredpokladajú.

10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti

Technické, technologické a organizačné opatrenia :

- Dodržiavať ustanovenia § 2 vyhlášky MŽP SR č. 20/2008 Z.z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Poiplie týkajúce sa zakázaných činností.
- Prípadný nevyhnutný výrub drevín rastúcich mimo lesa (stromov a kríkov) zabezpečiť povoľovacím konaním (súhlas podľa § 47 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny) na príslušnom orgáne štátnej správy ochrany prírody a krajiny ešte pred vydaním územného rozhodnutia.
Vypracovať revitalizačné opatrenia a plán rekultivácie a predložiť ich na vyjadrenie orgánu ochrany prírody a krajiny.
- Po ukončení ťažby ťažobný priestor upraviť za rešpektovania podmienok orgánu ochrany prírody a krajiny, tak ako budú uvedené v jeho vyjadrení k plánu rekultivácie.
- Vykonávať opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu poškodzovania a ničenia ekosystémov, do ktorých zasahujú svojou činnosťou v zmysle § 3 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
- Zabezpečiť, aby nedochádzalo k úhynu resp. zraneniam chránených živočíchov, za ktoré sa v zmysle § 33 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny považujú aj všetky druhy voľne žijúcich vtákov prirodzene sa vyskytujúce na európskom území členských štátov Európskej únie.
- Dodržiavať ustanovenia § 35 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny týkajúce sa chránených živočíchov.
- Neohrozovať, nepoškodzovať alebo neničiť rastliny a živočíchy alebo ich biotopy. Pri vykonávaní všetkých činností postupovať tak, aby nedochádzalo k ich zbytočnému úhynu alebo k poškodzovaniu a ničeniu (§ 4 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny).
- Zabezpečiť ochranu prirodzeného druhového zloženia susediacich ekosystémov reguláciou zámerného rozširovania nepôvodných druhov.

- Zamedziť šíreniu ruderálnej vegetácie
- Odstraňovať nepôvodné (inváz ne) druhy rastlín, ktoré sa samovoľne šíria a vytláčajú pôvodné druhy z ich prirodzených biotopov a znižujú biologickú rozmanitosť - inváznych druhov (§ 7b ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny), ktoré sú uvedené v Prílohe č. 2a vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „vyhláška)) a to spôsobom uvádzaným v uvedenej prílohe.
- Z dôvodu zabránenia šírenia inváznych druhov rastlín pravidelne sledovať plochy uvoľnené po ťažbe ako aj plochy skládok skrývky a bezprostredne po zistení výskytu inváznych rastlín ich odstrániť v súlade s platnou legislatívou (Príloha č. 2a vyhlášky).
- Ťažobný priestor po odťažení ťažobnej suroviny nerozširovať o ďalšie plochy.
- Dodržiavať ustanovenia zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, vyhlášky MŽP SR č. 20/2008, ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Poiplie a súvisiacich právnych predpisov.
- západosevemej časti parcely 917/7 sa nachádza melioračný kanál. Hranica ťažobnej kazety bude min. 25 m od tohto kanála.
- Od susedných pozemkov ponechať odstup min. 1 m, aby nedošlo k ich narušeniu natlačenou alebo nadeponovanou skrývkou.
- Hranica ťažobného bloku na parcele č. KN-C 914/6 aKN-E 458/9 bude min. 50 m od päty ochrannej hrádze Ipľa.
- Kryté kanály v mieste križovania s pripravovanou komunikáciou uložiť do chráničky.
- Hranica ťažobného bloku na parcele č. KN-C 914/6 bude min. 12 m od elektrického vedenia v kolmom smere.
- Počas uskutočňovania ťažobných prác rešpektovať ustanovenia vodného zákona, Vyhlášku č.100/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd a ostatné súvisiace platné právne predpisy a normy. Vykonať všetky dostupné opatrenia tak, aby počas uskutočňovania navrhovanej činnosti nedošlo k ohrozeniu kvality povrchových a podzemných vôd.
- Nakladanie **s** nebezpečnými látkami - skladovacie a manipulačné plochy (ako napr. sklad olejov a pohonných látok) alebo aj iné zaobchádzanie s nebezpečnými látkami riešiť v súlade s § 39 vodného zákona a Vyhláškou MŽP SR č. 100/2005 Z. z.. Proti pôsobeniu a prieniku nebezpečných látok musia byť zabezpečené všetky plochy, na ktorých dochádza k nakladaniu s týmito látkami.
- Pri uskutočňovaní navrhovaného zámeru nesmie dôjsť k zhoršeniu kvality povrchových a podzemných vôd. Mechanizmy, za pomoci ktorých navrhovaná činnosť bude vykonávaná (ťažobné, dopravné, triediace stroje a zariadenia) udržiavať v dobrom technickom stave a pri zaobchádzaní s nimi a nebezpečnými látkami urobiť potrebné opatrenia v zmysle § 39 vodného zákona a Vyhlášky č. 100/2005 Z. z., aby nemohlo dôjsť k úniku nebezpečných látok do povrchových alebo podzemných vôd alebo do prostredia s nimi súvisiaceho a neohrozila sa ich kvalita. Pravidelne kontrolovať stav mechanizačných prostriedkov.
- Nakoľko pri uskutočňovaní navrhovanej činnosti dôjde k zaobchádzaniu so škodlivými látkami v blízkosti odkrytej vodnej plochy (ťažba strojnou metódou spod hladiny spodnej vody) je potrebné v súlade s ustanoveniami § 39 vodného zákona zostaviť plán preventívnych opatrení na zamedzenie vzniku neovládateľného úniku škodlivých látok a obzvlášť škodlivých látok do životného prostredia a na postup v prípade ich úniku (havarijný plán), vybaviť pracoviská špeciálnymi prístrojmi a prostriedkami potrebnými na zneškodnenie úniku škodlivých látok do vôd alebo prostredia súvisiaceho s vodou a ustanoviť zodpovednú osobu na ochranu vôd (vodohospodár).

- Pri uskutočňovaní navrhovaného zámeru prevádzku ťažobných, dopravných a triediacich strojov a zariadení zabezpečovať zamestnancami oboznámenými s osobitnými predpismi (bezpečnostnými, hygienickými, požiarnickými) ako aj predpismi a s podmienkami určenými na zaobchádzanie so škodlivými látkami z hľadiska ochrany vôd.
- Vody z povrchového odtoku (voda zo zrážok, ktorá nevsiakla do zeme) odtekajúce z pozemku navrhovaného zámeru nesmú spôsobovať škody na cudzích nehnuteľnostiach, za preukázateľné zavinenie spôsobených škôd, v plnej miere zodpovedá vykonávateľ navrhovaného zámeru.
- Projektovú dokumentáciu, v ktorej budú riešené manipulačné plochy, triediaca linka, skládky prípadne ďalšie objekty ako kancelárie, šatne, sociálne zariadenia, sklad škodlivých látok, predložiť na vyjadrenie správcovi povodia a tunajšiemu úradu.
- V prípade, že na území navrhovaného zámeru má byť vybudovaná stavba alebo stavebný objekt, v ktorom sa bude nakladať so škodlivými látkami (napríklad sklad pohonných látok) dobyvateľ ložiska štrkopiesku je povinný požiadať v zmysle § 27 ods. 1 písm. a) a c) vodného zákona príslušný orgán štátnej vodnej správy, Okresný úrad Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie o vydanie súhlasu k ich uskutočneniu, ktorý bude podkladom na konanie podľa osobitných predpisov (stavebné konanie, konanie na vydanie ťažobného povolenia).
- K umiestneniu zariadení v odkrytých podzemných vodách podľa § 27 ods. 1 písm. e) vodného zákona je potrebný tiež súhlas orgánu štátnej vodnej správy, Okresného úradu Lučenec, odboru starostlivosti o životné prostredie.
- Rešpektovať oprávnené požiadavky SVP, š.p., OZ Banská Bystrica, Hydromeliorácie, š.p., Bratislava, prípadne iných správcov hydromelioračných zariadení.
- Ten, kto pri banskej činnosti zistí zdroj podzemných vôd s výdatnosťou väčšou ako 0,2 1/s je v zmysle § 6 ods. 7 vodného zákona povinný to bezodkladne oznámiť poverenej osobe - SHMU Bratislava.

11. Posúdenie očakávaného vývoja v území, ak by sa daná činnosť nerealizovala

V prípade, že by sa navrhovaná činnosť nerealizovala, nedošlo by k využitiu štrkopieskov , ktoré sú vhodné na stavebné účely. Vyťažením štrkopieskov sa vytvoria finančné prostriedky pre dobudovanie sústavy rybníkov . Dotknuté parcely by sa ďalej využívali len na poľnohospodársku výrobu .

Na základe skutočností uvedených v zámere možno konštatovať, že vyťažením zásob štrkopieskov v k.ú. Panické Dravce nedôjde zásadným zmenám vplyvu na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravotný stav obyvateľstva.

12. Posúdenie súladu činnosti s územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

ÚPN VÚC Banskobystrického kraja

Pre Banskobystrický samosprávny kraj bol vypracovaný a vládou SR schválený Územný plán VÚC. V jeho záväznej časti regulatív funkčného a priestorového usporiadania územia, sa v rámci kapitoly 3. Rekreácia a cestovný ruch, uvádza, že je potrebné:
● krátkodobú rekreáciu obyvateľov miest a väčších sídiel zabezpečovať budovaním ich vnútromestských a prímestských rekreačných areálov, zón a stredísk, pričom je žiaduce preferovať vybavenosť pre oddychové, pobytové a športové aktivity a skvalitňovať obslužnú vybavenosť,
● využiť rastúci záujem o relaxačný vidiecky turizmus spojený s agro a ekorekreáciou, vhodný hlavne pre rodinné dovolenky,

□●□ rozšíriť ponuku na uspokojovanie špecifických záľub návštevníkov (jazdectvo, rybolov, poľovníctvo), s cieľom vytvoriť predpoklady na predĺženie pobytu návštevníkov a zníženie sezónnosti,
●□ □pre rozvoj pasantného (denného) turizmu je treba vytvárať podmienky pre krátkodobé pobyty jeho návštevníkov predovšetkým v mestách a atraktívnych vidieckych sídlach
V oblasti rozvoja vidieckeho priestoru treba zachovať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zohľadňovať ich špecifické a prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru.

Územný plán obce Panické Dravce
Obec Panické Dravce nemá spracovaný územný plán obce.

13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Navrhovaná činnosť v zmysle zákona NR SR č. 24/2006 Z. z., v znení zákona č. 287/2009 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podlieha posudzovaniu podľa prílohy č. 8, kategória č. 1 – Ťažobný priemysel

- **položka č.11– Lomy a povrchová ťažba a úprava kameňa, ťažba štrkopiesku a piesku**

Cieľom zámeru bolo posúdenie dopadov navrhovanej činnosti na životné prostredie. Pri hodnotení vplyvov činnosti sa vychádzalo z:
– analýzy prírodných podmienok (geológia, hydrológia územia, pôdy, vodstva, ovzdušie a pod.)
– charakteristiky poznatkov o území (obyvateľstvo, infraštruktúra, hospodárske aktivity a pod.)
– identifikácie stretov záujmov v území (prvky územnej ochrany, ekostabilizačné prvky a iné.)
– charakteru navrhovanej činnosti (zohľadnenie vstupov a výstupov – priamych a nepriamych vplyvov)
– definovanie dopadov, vplyvov na životné prostredie a človeka
– návrhu opatrení
Navrhovanú činnosť v území limituje prítomnosť chránených území- najmä chráneného vtáčieho územia Poiplie a skutočnosť, že je lokalizovaná v zraniteľnej oblasti.

Z výsledku posudzovania vyplynulo, že vzhľadom k rozsahu činnosti, jej charakteru a lokalizácii , realizácia navrhovanej činnosti bude v danom prostredí environmentálne prijateľná a nespôsobí destabilizáciu prostredia.
V zámere boli vyhodnotené všetky zložky prírodného prostredia, takže definované závery a doporučené opatrenia dostatočne umožnili vyšpecifikovať najzávažnejšie okruhy problémov a navrhnúť spôsoby ich riešenia.

S ohľadom na výsledky posúdenia vplyvov navrhovanej *č*innosti na životné prostredie, za podmienky, že nedôjde v zmysle zákona NR SR *č*. 24/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov, k zmenám, ktoré by viedli k objaveniu nových skuto*č*ností, ktoré by zásadným spôsobom zmenili náhľad na posudzovanú *č*innos*ť*,

odporúčame pre proces posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie využiť spracovaný zámer a činnosť ďalej neposudzovať a povoliť jej realizáciu vo variante 1, ktorý bol v kapitole „V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu“, vyhodnotený ako najoptimalnejší .

V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu

1. Tvorba súboru kritérií a určenie dôležitosti pre výber optimálneho variantu

Pri výbere optimálneho variantu boli zvolené nasledovné kritéria :

Enviromentálne – hodnotenie je založené na metóde porovnávania enviromentálnych indikátorov navrhovaných variantov činnosti so stavom , ktorý by nastal, ak by sa daná činnosť v území nerealizovala (nulový variant)
Technické a technologické – hodnotenie je založené na zhodnotení stupňa a úrovne technického a technologického riešenia navrhovanej činnosti .
Socio-ekonomické – hodnotenie je založené na metóde porovnávania relevantných socio-ekonomických indikátorov navrhovaných variantov činnosti so stavom, ktorý by nastal, ak by sa daná činnosť v území nerealizovala (nulový variant)

Uvedené kritéria zabezpečujú komplexnosť hodnotenia a znižujú mieru subjektivity získaných výsledkov. Ich dôležitosť je vyjadrená počtom jednotlivých indikátorov vo zvolených kritériách .

Enviromentálne kritérium :

1.) Vplyv na geológiu a geomorfológiu územia
2.) Vplyv na povrchovú a podzemnú vodu
3.) Vplyv na ovzdušie
4.) Vplyv na pôdu
5.) Vplyv na flóru
6.) Vplyv na faunu
7.) Vplyv na CHVÚ a biotopy
8.) Vplyv na scenériu
9.) Vplyv na ekologickú stabilitu územia
10.) Vplyv na racionálne využívanie nerastnej suroviny

Technické a technologické kritérium :

11.) Úroveň technického a technologického riešenia
12.) Doprava
13.) Hluk a vibrácie

Socio-ekonomické kritérium :

14.) Vplyv na zamestnanosť
15.) Vplyv na cestovný ruch
16.) Vplyv na miestnu ekonomiku
17.) Vplyv na poľnohospodárstvo a priemysel

Pre hodnotenie vplyvov jednotlivých indikátorov bola použitá 7 stupňová klasifikácia významnosti vplyvov .

Klasifikačná stupnica významnosti vplyvov :

Charakter vplyvu	Významnosť vplyvu	Hodnotenie
Pozitívny	Významný vplyv	+3
	Málo významný vplyv	+2
	Nevýznamný vplyv	+1
Neutrálny		0
Negatívny	Nevýznamný vplyv	-1
	Málo významný vplyv	-2
	Významný vplyv	-3

2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty

Na základe vyššie popísaných indikátorov a kritérií boli vyhodnotené všetky variantné riešenia zámeru .

Č.	**Kritéria / indikátory**	**Variant 0**	**Variant 1**
1.	Vplyv na geológiu a geomorfológiu územia	-1	-1
2.	Vplyv na povrchovú a podzemnú vodu	-1	-1
3.	Vplyv na ovzdušie	0	0
4.	Vplyv na pôdu	-3	-3
5.	Vplyv na flóru	-2	-2
6.	Vplyv na faunu	-2	-2
7.	Vplyv na CHVÚ a biotopy	-2	-2
8.	Vplyv na scenériu	-1	-1
9.	Vplyv na ekologickú stabilitu územia	0	0
10.	Vplyv na racionálne využív. nerastnej suroviny	+2	+3
	Enviromentálne kritérium	**-10**	**-9**
11.	Úroveň technického a technolog. riešenia	+1	+1
12.	Doprava	-1	-1
13.	Hluk a vibrácie	-1	-1
	Technické a technologické kritérium	**-1**	**-1**
14.	Vplyv na zamestnanosť	+1	+2
15.	Vplyv na cestovný ruch	+2	+1
16.	Vplyv na miestnu ekonomiku	+1	+3
17.	Vplyv na poľnohospodárstvo	-1	-2
	Socio-ekonomické kritérium	**+3**	**+3**
	Celkovo	- 8	- 6

Poradie vhodnosti posudzovaných variantov je :

1.) variant 1
2.) variant 0

Z hodnotenia vyplýva , že najoptimálnejší je variant 1.

3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

Z uvedeného vyhodnotenia vyplýva, že :
● najmenej významný negatívny vplyv na životné prostredie – enviromentálne kritérium- má variant 1 – zabezpečuje racionálne využitie surovinovej základne štátu
Vzhľadom na charakter, rozsah a polohu navrhovanej činnosti možno konštatovať, že vplyvy navrhovanej činnosti na prírodné prostredie sú malé až zanedbateľné.
Z hodnotení vykonaných v predchádzajúcich kapitolách vyplýva, že realizácia navrhovanej činnosti nebude znamenať významný zásah do prírodného prostredia. Zámer sa nepovažuje za zásah do územia, ktorý môže spôsobiť podstatné zmeny (významné zmeny) v biologickej rozmanitosti, štruktúre a funkcii ekosystémov.

● z hľadiska technických a technologických indikátorov sú varianty porovnateľné. Vyplýva to z toho, že variant 1 bude nasledovať až po variante 0 .
Navrhovaná činnosť je lokalizovaná mimo zastavané územie obce, preto jej negatívny vplyv na obyvateľstvo je minimálny a v podstate redukovaný na hluk a znečistenie ovzdušia nákladnými automobilmi.

● z hľadiska socio-ekonomických vplyvov variant 1 je výhodnejší-dáva perspektívu pre zvýšenie zamestnanosti v regióne, znamená zabezpečenie príjmov obce, vytvára predpoklady na zabezpečenie stavebných materiálov pre stavebníctvo .
Významnejší je pozitívny vplyv zvýšenia zamestnanosti a príspevok k hospodárskemu využitia a rozvoju územia.

Z celkového pohľadu predstavuje variant 1 enviromentálne i socio-ekonomický najoptimálnejší variant.

VI. Mapová a iná obrazová dokumentácia

Mapová a iná obrazová dokumentácia

Príloha č. 1	Prehľadná situácia	M 1 : 50 000
Príloha č. 2	Podrobná situácia	M 1 : 3 000
Príloha č. 3	Ortofotomapa	M 1 : 5000
Príloha č. 4	Ortofotomapa	M 1 : 5 000
Príloha č. 5	Ortofotomapa	M 1 : 5 000
Príloha č. 6	Dobývanie štrkopieskov - OBÚ Banská Bystrica	
Príloha č. 7	Prehľadná situácia	M 1 : 50 000

VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

Zoznam hlavnej použitej literatúry

1. PEGAS LC– JAZDECKÝ AREÁL, dokumentácie pre zámer podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z.z.
2. K. Berta –POLYGEO s.r.o.- Záverečná správa geologického prieskumu
3. B. Máté – STAVOMAT :Rybník na športové rybárstvo-súhrnné riešenie stavby
4. D. Kalafut – Plán využívania ložiska štrkopieskovPanické Dravce
5. D. Kalafut – Plán využívania ložiska štrkopieskov Panické dravce I.
6. Viceniková, Polák , 2003: Európsky významné biotopy Na Slovensku. SOP SR, B. Bystrica 151 s.
7. Stanová, Valachovič, 2002: Katalóg biotopov Slovenska, Daphne-inštitút aplikovanej ekológie pre ŠOP
SR, Bratislava
8. SAŽP, 1999: Chránené územia Slovenska
9. Hydrogeologická ročenka – Povrchové vody, SHMÚ: 2005, 2006, 2007
10.Dobývanie štrkopieskov a pieskov-Obvodný banský úrad Banská Bystrica

VIII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

Zámer bol vypracovaný vo Veľkom Krtíši, v decembri 2014

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

Navrhovateľ: MVDr. Atila Bokor
Hviezdoslavova 31, 984 01 Lučenec

.

.....
pečiatka, podpis
zodpovedného zástupcu navrhovateľa

Spracovateľ: Ing. Dušan Kalafut
Písecká 7, 990 01 Veľký Krtíš

.....
pečiatka, podpis
spracovateľ